

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr 2/2017
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 12 stycznia 2017 r.

**RAPORT Z WIZYTACJI
(profil ogólnoakademicki)**

**dokonanej w dniach 10-11 czerwca 2017 roku na kierunku
EKONOMIA**

**prowadzonym
na Wydziale Ekonomii, Zarządzania i Turystyki w Jeleniej Górze
Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu**

Warszawa, 2017

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej.....	4
1.2. Informacja o procesie oceny	4
2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku	5
3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej	6
4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej.....	7
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni.....	7
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1	7
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	12
Dobre praktyki	13
Zalecenia	13
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	13
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2.....	13
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	24
Dobre praktyki	24
Zalecenia	24
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	25
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3.....	25
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	36
Dobre praktyki	37
Zalecenia	37
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	37
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4.....	37
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	40
Dobre praktyki	41
Zalecenia	41
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia.....	41
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5.....	41
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	42
Dobre praktyki	43
Zalecenia	43
Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia	43
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6.....	43
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	45
Zalecenia	45

Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	45
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7.....	45
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	48
Dobre praktyki	48
Zalecenia	48
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia	48
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8.....	48
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	51
Dobre praktyki	51
Zalecenia	51
8. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny.....	51
Załączniki:.....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 4. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego)....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 5. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy nie mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego)....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 6. Wykaz modułów zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 7. Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. Tadeusz Kufel, członek PKA

członkowie:

1. prof. dr hab. Anna Czubała – ekspert PKA
2. dr hab. Barbara Pogonowska – ekspert PKA
3. mgr Hanna Chrobak-Marszał – ekspert PKA
4. Damian Babel – ekspert PKA

1.2. Informacja o procesie oceny

Wizytacja na Wydziale Ekonomii, Zarządzania i Turystyki w Jeleniej Górze Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu na kierunku *ekonomia* odbyła się z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2016/2017. Wizytacja tego kierunku studiów odbyła się po raz trzeci. Ostatnia ocena programowa na tym kierunku odbyła się w roku 2011 i zakończyła wydaniem oceny pozytywnej (Uchwała Nr 219/2011 z dnia 7 kwietnia 2011 roku).

Obecna wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z procedurą oceny obowiązującą w Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Wizytacja ta została poprzedzona zapoznaniem się Zespołu Oceniającego z raportem samooceny przedłożonym przez Uczelnię. Zespół Oceniający odbył także spotkanie organizacyjne w celu omówienia wykazu spraw wymagających wyjaśnienia z władzami Uczelni i ocenianej jednostki oraz ustalenia szczegółowego harmonogramu przebiegu wizytacji; dokonano także podziału zadań pomiędzy członków Zespołu. Natomiast raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie raportu samooceny oraz dokumentacji przedstawionej w toku wizytacji, hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy losowo wybranych prac dyplomowych oraz zaliczeniowych, wizytacji bazy naukowo-dydaktycznej, a także spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami oraz studentami ocenianego kierunku, Samorządem Studenckim, pracownikiem Biura Karier, przedstawicielami Kół Naukowych, z osobami odpowiedzialnymi za wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia, a także z interesariuszami zewnętrznymi, tj. przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, tj. Radę Menedżerów Biznesu i Administracji.

Przed zakończeniem wizyty dokonano wstępnych podsumowań, sformułowano uwagi i zalecenia, o których Przewodniczący Zespołu poinformował Władze Uczelni i Wydziału na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku

(jeśli kierunek jest prowadzony na różnych poziomach kształcenia, informacje należy przedstawić dla każdego poziomu kształcenia)

Nazwa kierunku studiów	Ekonomia	
Poziom kształcenia (studia I stopnia/studia II stopnia)	Studia I i II stopnia	
Profil kształcenia	Ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	Stacjonarne / Niestacjonarne	
Nazwa obszaru kształcenia, do którego został przyporządkowany kierunek	Kierunek <i>ekonomia</i> przyporządkowano do obszaru nauk społecznych	
Dziedziny nauki/sztuki oraz dyscypliny naukowe/artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku (zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 8 sierpnia 2011 w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych, Dz.U. 2011 nr 179 poz. 1065)	dziedzina nauk ekonomicznych i trzech dyscyplin naukowych: - ekonomia, - nauki o zarządzaniu, - finanse	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS przewidziana w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia	Studia I stopnia – 6 semestrów – 180 pkt. ECTS, Studia II stopnia – 4 semestry – 120 pkt. ECTS	
Specjalności realizowane w ramach kierunku studiów	- Gospodarka i Administracja Publiczna - Rachunkowość i Doradztwo Finansowe - Ekonomia Biznesu i Doradztwo Gospodarcze	
Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwentów	Licencjat / Magister	
Liczba nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego	41 – studia I stopnia 25 – studia II stopnia	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	266 (I-170/II-96)	135 (I-96/II-55)
Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów na studiach stacjonarnych	1800 – I st. 800 – II st.	900 – I st. 400 – II st.

3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium	Ocena stopnia spełnienia kryterium ¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadawalająca/ Częściowa / Negatywna
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni	W pełni
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	W pełni
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	Wyróżniająco
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	Wyróżniająco
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia	W pełni
Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia	W pełni
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	W pełni
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia	Wyróżniająco

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe argumenty i informacje oraz syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli 1.

Tabela 1

Kryterium	Ocena spełnienia kryterium ¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadawalająca/ Częściowa
Uwaga: należy wymienić tylko te kryteria, w odniesieniu do których nastąpiła zmiana oceny	

¹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów kształcenia różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni

1.1. Koncepcja kształcenia

1.2. Badania naukowe w dziedzinie / dziedzinach nauki / sztuki związanej / związanych z kierunkiem studiów

1.3. Efekty kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

1.1

Kształcenie na kierunku *Ekonomia* jest zgodne z misją i strategią Uczelni (Uchwała nr R.0000.17.2015 Senatu Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu z dnia 26 marca 2015 r. w sprawie zatwierdzenia Strategii Rozwoju Uniwersytetu Ekonomicznego do 2020 roku) oraz Wydziału Ekonomii, Zarządzania i Turystyki w Jeleniej Górze (Uchwała Rady Wydziału 369/2011 z dnia 01.07.2011 r. w sprawie zatwierdzenia strategii na lata 2011-2021). Misją Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu jest „*być wiodącym ośrodkiem twórczej myśli i kształcenia ekonomicznego w naszym regionie Europy*”. Do tej misji nawiązuje misja Wydziału Ekonomii, Zarządzania i Turystyki w Jeleniej Górze, która mówi: „*W badaniach naukowych i kształceniu ekonomistów na rzecz gospodarki i regionów wzbijamy się ponad przeciętność*”.

W realizację celów rozwoju Uniwersytetu Ekonomicznego wpisują się cele strategiczne Wydziału, a w szczególności:

- umacnianie pozycji Wydziału wśród wiodących uczelni ekonomicznych w Polsce i Europejskiej Przestrzeni Badawczej,
- doskonalenie jakości kształcenia na Wydziale,
- nawiązywanie partnerskich relacji z podmiotami otoczenia społecznego i gospodarczego,
- doskonalenie kultury organizacyjnej Wydziału.

Koncepcja kształcenia na kierunku *Ekonomia* jest oryginalna i zorientowana na studenta oraz dbałość o wysokie kompetencje kadry naukowo-dydaktycznej, stwarzanie warunków do jej rozwoju naukowego oraz stałego doskonalenia metod pracy dydaktycznej, co pozwala oferować nowoczesny, wykorzystujący innowacyjne metody dydaktyczne program kształcenia, rozwijający zaawansowane umiejętności studentów, dostosowany do wymogów współczesnego rynku pracy.

Kierunek *Ekonomia* został przypisany do obszaru nauk społecznych w dziedzinie nauk ekonomicznych z dyscypliną wiodącą ekonomia, a także dyscyplinami wspomagającymi to jest finanse oraz nauki o zarządzaniu. Takie usytuowanie kierunku pozwala oferować innowacyjny program kształcenia wyposażony w kluczowe umiejętności pożądane na rynku pracy z zakresu ekonomii, a także wspomagająco finansów i zarządzania. Ważną rolę w koncepcji kształcenia odgrywa wspomaganie informatyczne procesu dydaktycznego poprzez wykorzystanie nowoczesnego oprogramowania, komputerowych symulacji biznesowych, pakietów statystycznych, gier symulacyjnych i dedykowanych programów edukacyjnych. Kluczową cechą koncepcji kształcenia jest dbałość o jakość kształcenia na każdym etapie procesu dydaktycznego.

W trakcie projektowania programu studiów, w tym jego specjalności, uwzględnia się opinię interesariuszy zewnętrznych, to jest pracodawców – partnerów projektu „Pomosty – Wydział – Praktyka Gospodarcza”, w tym Członków Rady Menedżerów Biznesu i Administracji oraz najlepsze światowe praktyki kształcenia – pozyskiwane, m.in. w projekcie „Centrum Jakości Kształcenia”. Projektując i realizując program kształcenia dla kierunku *Ekonomia* (w ramach każdego z przedmiotów) pracownicy Wydziału wychodzą poza ogólnie

przyjęte ramy wiedzy i wskazują na nowe treści kształcenia. Pracownicy posiadają znaczny i istotny dorobek naukowo-badawczy, o zasięgu krajowym i międzynarodowym oraz doświadczenie we współpracy z przedstawicielami praktyki gospodarczej oraz otoczenia społeczno-gospodarczego, które z powodzeniem transponują do uatrakcyjnianych różnymi formami aktywizującymi, procesów dydaktycznych.

W roku 2016 udoskonalono program kształcenia na kierunku *Ekonomia* poprzez zmiany w specjalnościach, dla studiów I stopnia: Gospodarka i administracja publiczna, Rachunkowość i doradztwo finansowe oraz Ekonomia biznesu i doradztwo gospodarcze, a dla studiów II stopnia: Gospodarka i administracja publiczna, Rachunkowość i finanse podmiotów gospodarczym oraz Ekonomia biznesu i doradztwo gospodarcze. Zmiany te w szczególności dotyczą umiejętności analizy rynku, analizy ekonomicznej i finansowej, analizy strategicznej, doradztwa gospodarczego, raportowania, wnioskowania i prognozowania procesów gospodarczych w skali organizacji i jej otoczenia z wykorzystaniem standardowych i nowoczesnych (w tym technologii informatycznych) metod i narzędzi. Świadczy to o zorientowaniu programu kształcenia na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego i wykorzystywanie zdobytych umiejętności w działalności gospodarczej i doradztwie finansowo-biznesowym, a także współpracy z sektorem publicznym.

Absolwent kierunku *Ekonomia* ma wszelką niezbędną wiedzę oraz umiejętności, by analizować, konstruktywnie oceniać, projektować i zmieniać gospodarcze zjawiska. Zmodyfikowany program kształcenia zawiera szereg modułów umożliwiających nabycie wyspecjalizowanych umiejętności praktycznych i pozwalających na uzyskanie wysokiego poziomu kwalifikacji niezbędnych w dalszym rozwoju zawodowym. Oferowany program na kierunku *Ekonomia* stwarza studentom elastyczne ścieżki uczenia się, w tym możliwość uczenia się poprzez przebywanie w środowisku pracy; umożliwia wyposażenie studentów w zaawansowaną wiedzę, umiejętności i kompetencje, jakich potrzebują przez całe swoje życie zawodowe. Istotne dla poprawy skuteczności procesu kształcenia jest zwiększenie skali i zakresu praktyk i staży studenckich.

Wydział realizuje politykę jakości, wynikającą z misji Wydziału i przyjętej strategii rozwoju Wydziału, w której jakość kształcenia odrywa kluczową rolę. Główne założenia, cele oraz realizacja polityki jakości wpływają na doskonalenie koncepcji kształcenia oraz zapewniają udział w jej opracowaniu wszystkich zainteresowanych grup interesu. Polityka jakości obejmuje takie działania, jak: ciągłe doskonalenie programów kształcenia i dbanie o najnowszy stan wiedzy przekazywanej studentom, poszerzanie oferty edukacyjnej w zależności od zmieniających się warunków na rynku pracy, coroczne weryfikowanie programów, treści i metod nauczania, doboru literatury przedmiotu, kryteriów egzaminacyjnych, zakładanych efektów kształcenia, infrastruktury dydaktyczno-badawczej z uwzględnieniem opinii interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, zapewnianie wysokiego poziomu merytorycznego i dydaktycznego kadry akademickiej.

Projektowanie programów kształcenia na Wydziale wspomagane jest licznymi uwagami i sugestiami pracodawców i innych uczestników otoczenia gospodarczego i instytucjonalnego Wydziału. Dzięki powołaniu Rady Menedżerów Biznesu i Administracji, pracodawcy wspomagają proces tworzenia programów studiów spełniających oczekiwania pracodawców i wymagającego rynku pracy. Koncepcja kształcenia integrując jakość badań naukowych na Wydziale z jakością kadry akademickiej zapewnia ofertę edukacyjną zorientowaną na jakościowe aspekty, odpowiadając w ten sposób na wyzwania gospodarki i oczekiwania rynku pracy.

1.2

Działalność naukowa jednostki mieści się w obszarze wiedzy, do której został przyporządkowany kierunek *Ekonomia*. Pracownicy naukowo-dydaktyczni zatrudnieni na

Wydziale oprócz działalności dydaktycznej prowadzą badania naukowe związane z własnym rozwojem naukowym, bądź też z działalnością statutową katedr czy projektami naukowymi. Badania te obejmują dziedzinę i dyscypliny naukowe wiodącą (ekonomia) i uzupełniającą (nauki o zarządzaniu oraz finanse), do których odnoszą się założone efekty kształcenia na ocenianym kierunku. Wyniki badań prowadzonych przez pracowników naukowo-dydaktycznych Wydziału publikowane są w dużej części w czasopismach znajdujących się na liście Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego i w monografiach naukowych. O bardzo dobrym poziomie i wysokiej jakości działalności naukowej i badawczo-rozwojowej Wydziału świadczy **kategoria A** przyznawana przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w latach 1997-2016. Do czasopism posiadających współczynnik *Impact Factor*, w których publikowane są artykuły pracowników Wydziału zaliczają się m.in.: *Transformations in Business&Economics*, *Prague Economic Papers*, *Inzinerine Ekonomika-Engineering Economics*, *Argumenta Oeconomica*. Liczne publikacje z zakresu ekonomii, które stanowią istotny dorobek naukowy pracowników Wydziału pozwalają również na ciągłe aktualizowanie treści kształcenia, opracowywanie zadań projektowych i przygotowywanie interesujących i aktualnych prac dyplomowych. Powiązanie badań naukowych z ofertą kształcenia dotyczy szerokiego wachlarza tematów badań, w których są realizowane prace doktorskie i magisterskie. Przykładowo w Katedrze Ekonometrii i Informatyki prowadzone są badania naukowe w zakresie analizy zjawisk ekonomicznych z wykorzystaniem metod statystycznych, matematycznych, ekonometrycznych i informatycznych.

W ramach kierunków i problematyki badań naukowych prowadzonych na Wydziale w dziedzinie *Ekonomia* oraz dyscyplinach naukowych wiodącej i uzupełniających, do których odnoszą się efekty kształcenia i najważniejsze osiągnięcia naukowe Wydziału, zaliczyć należy także badania prowadzone przez inne Katedry Wydziału. Profil badawczy Katedry Gospodarki Regionalnej mieści się w obszarze nauk społecznych, dziedzinie nauk ekonomicznych, dyscyplinie ekonomia i obejmuje: modelowanie, pomiar i ocenę zjawisk z zakresu rozwoju regionalnego, konwergencji i zróżnicowania przestrzennego zjawisk społeczno-gospodarczych w ujęciu dynamicznym z wykorzystaniem metod ekonometrycznych i statystycznych na poziomie m. in. regionów NUTS 2 UE oraz różnych NUTS dla Polski.

Profil badawczy Katedry Ekonomii i Polityki Ekonomicznej mieści się w obszarze nauk społecznych, dziedzinie nauk ekonomicznych, dyscyplinie ekonomia i obejmuje: podatki ze szczególnym zwróceniem uwagi na opodatkowanie działalności gospodarczej i jego wpływ na aktywność podmiotów gospodarczych oraz wzrost gospodarczy. Istotne miejsce w tym aspekcie badań naukowych zajmuje kwestia konkurencji podatkowej między państwami, optymalizacji opodatkowania, analiza zjawiska unikania opodatkowania, transfer *pricing* oraz gospodarki nieformalnej (nierejestrowanej); rynek pracy (bezrobocie, dyspersja płac, efekty zmian strukturalnych w zatrudnieniu, polityka państwa na rynku pracy, pomoc publiczna oraz współpraca międzysektorowa); samozatrudnienie i mikroprzedsiębiorczość; sektor usług, innowacyjność gospodarki opartej na wiedzy; zagadnienia związane z teorią ekonomii, a zwłaszcza mikroekonomii, nową ekonomią instytucjonalną, ekonomią porównawczą i metodologią ekonomii.

Dorobek naukowy Katedry Finansów i Rachunkowości mieści się w dziedzinie nauk ekonomicznych, odnosząc się do zagadnień właściwych dyscyplinom ekonomia i finanse. Dotyczy on m.in. problematyki: kulturowych uwarunkowań aktywności gospodarczej, gospodarki muzułmańskiej, w tym jej sektora finansowego, ubóstwa, mikrofinansów oraz kulturowych uwarunkowań teorii i praktyki rachunkowości. Obszarami zainteresowań naukowo-badawczych są poza tym: instrumenty finansowe w procesach interwencjonizmu państwowego, zarządzanie finansami samorządowymi, zarządzanie długiem publicznym, prawo bilansowe, prawo podatkowe, instrumenty finansowe w zarządzaniu środowiskiem, mikrofinanse, relacje pomiędzy kulturą a rachunkowością i finansami, bankowość, fundusze

gwarancyjne sektora finansowego, rachunkowość bankowa, nadzór nad rynkiem finansowym, ubezpieczenia, zarządzanie aktywami niematerialnymi i kapitałem intelektualnym, sprawozdawczość finansowa, koncepcje wyceny bilansowej, zatrudnienie i bezrobocie, wykluczenie finansowe, kontrola i rewizja finansowa, opodatkowanie rynku finansowego, ochrona klienta na rynku usług finansowych, kryzysy finansowe, finanse behawioralne.

We wszystkich katedrach Wydziału realizowane są także zadania badawcze służące rozwojowi uczestników studiów doktoranckich z zakresu ekonomii.

Treści programowe wszystkich form zajęć dydaktycznych prowadzonych na ocenianym kierunku w sposób ciągły wzbogacane są wynikami badań naukowych, m.in.: materiałami z prowadzonych badań empirycznych, opisami przypadków, zestawami danych, definicjami i opisami problemów występujących w praktyce gospodarczej oraz wnioskami i uogólnieniami naukowymi o charakterze poznawczym. Materiały te wykorzystywane są przede wszystkim do ćwiczeń rachunkowych, analiz przypadków, inscenizacji, projektów studenckich, ćwiczeń laboratoryjnych. Podczas realizacji prac dyplomowych przekazywane jest także doświadczenie własne dotyczące metodyki badań, metod analitycznych, statystycznych oraz wnioskowania. Studenci biorą także udział w pracach Wirtualnej Studenckiej Firmy Konsultingowej (zadanie konkursowe MNiSW „Konkurs o milion”) przy realizacji projektów naukowo-badawczych zleconych przez firmy zewnętrzne. Podczas badań empirycznych w rzeczywistych organizacjach, podczas opracowywania wyników, wyciągania wniosków oraz propozycji usprawnień, studenci „pożytkują” teoretyczną wiedzę.

Studenci Wydziału mają wiele możliwości czynnego udziału w międzynarodowych imprezach i przedsięwzięciach o charakterze integracyjnym (m.in. międzynarodowe zawody sportowe w Zittau, Dzień Europy, Cross Cultural Training - organizowane wspólnie z Berufsakademie Sachsen w Bautzen). W ramach warsztatów terenowych organizowane są dla studentów wyjazdy na międzynarodowe imprezy zagraniczne (m.in. do Berlina na Targi ITB, Brukseli, na Uniwersytet Carlosa w Madrycie). Na uwagę zasługuje także wieloletnia i intensywna współpraca Wydziału z uczelniami niemieckimi i stroną czeską w ramach Akademickiego Centrum Koordynacyjnego (ACC). W ramach tej współpracy mieszczą się wspólne prace badawcze i wymiana studentów i pracowników Wydziału. Efektem wspólnych działań z partnerami zagranicznymi jest periodyk *ACC Journal* w 3 kategoriach: A – nauki techniczne, edycja B – nauki ekonomiczne – publikacja anglojęzyczna, edycja C – nauki społeczne. Jest to unikatowe wydawnictwo w skali europejskiej, gdzie 6 szkół wyższych z 3 krajów wydaje wspólne, recenzowane prace naukowe. Publikacja zwiiera także opracowania studentów i doktorantów. *ACC Journal* jest sygnowany przez Index Copernicus International, co jest dowodem wysokiej oceny merytorycznej dla tej publikacji.

Wzajemna wymiana doświadczeń studentów na polu naukowym odbywa się między innymi na organizowanej przez Koło Naukowe OIKOS konferencji naukowej dla młodych naukowców zajmujących się jakością życia i zrównoważonym rozwojem. W ramach Euroregionu Nysa odbyły się międzynarodowe warsztaty z komunikacji międzykulturowej „Cross-Cultural Training”. Od ponad 20 lat organizowana jest anglojęzyczna Konferencja Młodych Naukowców Szkół Wyższych Euroregionu Nysa. Pierwotnie realizowane były w formie Seminariów Studenckich. Od 2004 roku zmieniono formułę Konferencji, rozszerzając ją o SeminaRIA Doktoranckie. Coroczna Konferencja Młodych Naukowców gromadzi wielu uczestników z Polski, Niemiec i Czech. Najlepsze referaty są publikowane w recenzowanej monografii naukowej. Natomiast zagraniczne praktyki studenckie sprzyjają nawiązywaniu kontaktów z zagranicznym środowiskiem studenckim i naukowym i zdobywaniu doświadczenia w innych warunkach.

Efekty kształcenia dla kierunku *Ekonomia* zostały określone w Uchwale Rady Wydziału Gospodarki Regionalnej i Turystyki w Jeleniej Górze Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu nr 18/12 z dnia 24 lutego 2012 r. w sprawie zatwierdzenia efektów kształcenia dla kierunków studiów ekonomia i zarządzanie (studia pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim dla studentów rozpoczynających studia w roku akademickim 2012/2013), oraz Uchwale Senatu Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu nr 0000-32/12 z dnia 26 kwietnia 2012 r. w sprawie zatwierdzenia efektów kształcenia dla kierunków studiów ekonomia i zarządzanie (studia pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim dla studentów rozpoczynających studia w roku akademickim 2012/2013). Kierunek kształcenia został przyporządkowany do obszaru nauk społecznych, dziedziny nauk ekonomicznych i dyscypliny naukowej ekonomia jako dyscypliny wiodącej oraz dyscyplin dodatkowych (wspomagających): nauk o zarządzaniu i finansów. W opisie efektów kształcenia zdecydowanie dominuje dyscyplina ekonomia.

Zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia realizowany jest ogólnoakademicki profil kształcenia. Na studiach pierwszego i drugiego stopnia sformułowano odpowiednio 9 i 6 kierunkowych efektów kształcenia w zakresie wiedzy, 7 i 9 kierunkowych efektów kształcenia w zakresie umiejętności oraz 7 kierunkowych efektów kształcenia w zakresie kompetencji społecznych. Każdy efekt kierunkowy został odniesiony do jednego z dziewięciu obszarowych efektów kształcenia z zakresu nauk społecznych. Kierunkowe efekty kształcenia dla studiów pierwszego stopnia zostały opracowane w dwóch układach: jako efekty wspólne dla wszystkich specjalności oraz odrębnie dla każdej z nich. Zapewniona została spójność efektów kierunkowych z efektami obszarowymi zarówno dla pierwszego jak i drugiego stopnia studiów o profilu ogólnoakademickim. Świadczą o tym w szczególności macierze efektów kształcenia wskazujące na odniesienia efektów kierunkowych do efektów obszarowych wskazanych w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego. Przedmiotowe (szczegółowe) efekty kształcenia ujęte zostały w sylabusach sporządzonych dla poszczególnych przedmiotów, w tym praktyk zawodowych, seminarium dyplomowego, kursów wychowania fizycznego (nie znaleziono sylabusu dla przedmiotu Gospodarowanie kapitałem ludzkim). W sylabusach wskazano ich odniesienia do efektów kierunkowych. Sylabusy przedmiotów określają także formy weryfikacji efektów kształcenia, które zostały dobrane w sposób prawidłowy. Sylabusy przedmiotów zawierają również szczegółowe kryteria ocen powiązane ze stopniem realizacji danych efektów kształcenia. Na tej podstawie można stwierdzić, że efekty kształcenia dla ocenianego kierunku studiów są spójne i tworzą jednolitą całość oraz pozwalają na ich weryfikację w oparciu o przyjęte rozwiązania.

Efekty kierunkowe i przedmiotowe opracowane zostały w trzech zakresach: wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Dla studiów pierwszego stopnia uwzględniają one w szczególności przygotowanie studentów niezbędnych dla wykonywania zawodu nowoczesnego ekonomisty. Przewagą absolwenta kierunku ekonomia mają być umiejętności pozwalające konkurować z najlepszymi absolwentami na rynku pracy, w tym: umiejętnie analizować, konstruktywnie oceniać, projektować i zmieniać rzeczywistość społeczną i gospodarczą. Efekty kształcenia umożliwiają na I stopniu zdobywanie wiedzy podstawowej natomiast na stopniu II wiedzy, umiejętności badawczych i kompetencji społecznych w stopniu pogłębionym, niezbędnych na rynku pracy, w działalności badawczej oraz dalszej edukacji. Absolwent kierunku ekonomia potrafi dostrzegać problemy oraz wyjaśniać procesy społeczno-ekonomiczne w skali lokalnej, narodowej oraz globalnej, a także funkcjonowania podmiotów gospodarczych w otoczeniu społecznym. Realizację tych efektów zapewnia m.in. moduł Makroekonomia I i II, Mikroekonomia I i II, Polityka gospodarcza, Zarządzanie, Gospodarka przestrzenna, Podstawy jakości życia i zrównoważonego rozwoju (studia I stopnia), oraz Ekonomia międzynarodowa, Rachunkowość zarządcza Gospodarowanie kapitałem ludzkim (studia II stopnia). Absolwent kierunku ekonomia zna podstawowe metody gromadzenia,

przetwarzania danych pozwalających opisywać struktury i instytucje społeczno-gospodarcze. Moduły realizujące owe efekty to m.in. Statystyka opisowa, Ekonometria I i Ekonometria II, Analiza danych, Analiza ekonomiczna, Technologia informacyjna, Matematyka I i II (I stopień), oraz Wnioskowanie statystyczne, Ekonometria II, Prognozowanie procesów gospodarczych, Ekonomia sektora publicznego (II stopień). Realizację efektów kształcenia w zakresie dalszej edukacji czy działalności badawczej gwarantuje m.in. moduł Metodyka badań naukowych, Seminarium dyplomowe – licencjackie I i Seminarium dyplomowe – licencjackie II (studia II stopnia), oraz Seminarium dyplomowe – magisterskie I i seminarium dyplomowe – magisterskie II (studia II stopnia).

Efekty kształcenia przewidują także zdobywanie przez studentów znajomości języka obcego na poziomie niezbędnym dla prowadzenia badań naukowych oraz wymaganym na rynku pracy. Na uwagę zasługują również moduły związane ściśle z kształtowaniem kompetencji społecznych w odniesieniu do otoczenia społecznego: Filozofia z elementami logiki (I stopień) i Filozofia z elementami aksjologii (II stopień). Kierunkowe i przedmiotowe efekty kształcenia dla ocenianego kierunku studiów zostały sformułowane w sposób jasny i powinny być zrozumiałe, zarówno dla studentów, jak i pracodawców. Dla sformułowania efektów kształcenia zastosowano terminologię odpowiadającą dziedzinom i dyscyplinom nauki właściwym dla ocenianego kierunku studiów. Efekty kształcenia dla studiów prowadzonych w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych są identyczne.

W czasie spotkania z Zespołem Oceniającym PKA, studenci kierunku ekonomia wyrazili opinie, iż znane jest im zarówno pojęcie, istota jak i rola efektów kształcenia. Opis efektów kształcenia jest dostępny w sylabusach modułów w systemie USOS, na stronach instytutów, a także u osób prowadzących zajęcia. Studenci uczestniczący w spotkaniu z ZO PKA wyrazili opinię, iż efekty kształcenia są dla nich przejrzyste i zrozumiałe. Ponadto podkreślili, iż pierwsze zajęcia w semestrze z każdego przedmiotu poświęcone są na przedstawienie efektów i treści kształcenia, ich szczegółowe omówienie oraz wyjaśnienie ewentualnych wątpliwości. Wyrazili opinię, iż efekty te opracowano w sposób syntetyczny, zwięzły, uwzględniający zarówno specyfikę jak i profil kierunku ekonomia. Ponadto studenci wyrazili opinię, iż efekty kształcenia są tworzone i aktualizowane po zasięgnięciu opinii Rady Menedżerów Biznesu i Administracji oraz studentów kształcących się na kierunku. Ponadto przedstawiciele Rady w czasie spotkania z ZO PKA pozytywnie odnieśli się odzwierciedlenia w efektach kształcenia kierunku ekonomia wiedzy, umiejętności i kompetencji, których realnie oczekują przedstawiciele podmiotów gospodarczych.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Uzasadnieniem dla oceny w pełni jest:

- 1) koncepcja kształcenia, której cele zostały sformułowane z oparciem o doświadczenia własne jak i poprzez różne formy współpracy z uczelniami zagranicznymi, przedsiębiorstwami i instytucjami administracji publicznej oraz praktyką gospodarczą, w tym z przedstawicielami Rady Menedżerów Biznesu i Administracji Publicznej. Cele kształcenia odpowiadają w pełni celom sformułowanym w misji i strategii Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu jak i Wydziału Ekonomii, Zarządzania i Turystyki w Jeleniej Górze, w której wskazuje się na to, że „W badaniach naukowych i kształceniu ekonomistów na rzecz gospodarki regionów wzbijamy się ponad przeciętność”.
- 2) łączenie dydaktyki i badań ma na celu zapewnienie studentom aktualnej wiedzy na najwyższym poziomie. Pracownicy prowadzą badania naukowe, których wyniki wykorzystują w procesie dydaktycznym. Wydział posiada kategorię naukową A, a Rada Wydziału posiada uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora i doktora habilitowanego w dziedzinie nauk ekonomicznych w dyscyplinie ekonomia.

- 3) efekty kształcenia zostały określone zgodnie z obowiązującymi przepisami, są spójne i przejrzyste.

Dobre praktyki

- Przeznaczenie pierwszych zajęć poszczególnych przedmiotów na zapoznanie studentów z pojęciem, istotą i rolą efektów kształcenia;
- Konsultacja z interesariuszami zewnętrznymi oraz studentami tworzonych lub modyfikowanych efektów kształcenia.

Zalecenia

- Postuluje się wprowadzenie obowiązkowych wykładów kursowych w języku obcym na I i II stopniu kształcenia.
- Postuluje się wprowadzenie dodatkowych przedmiotów z dziedziny prawa oraz finansów
- Należy rozważyć wprowadzenie jako obowiązkowego modułu Etyka gospodarcza. Zgodnie z misją Wydziału, nowoczesny ekonomista powinien umiejętnie harmonizować cele ekonomiczne z moralnymi postulatami wewnętrznymi i zewnętrznymi interesariuszy.

Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

- 2.1. Program i plan studiów - dobór treści i metod kształcenia
- 2.2. Skuteczność osiągania zakładanych efektów kształcenia
- 2.3. Rekrutacja kandydatów, zaliczanie etapów studiów, dyplomowanie, uznawanie efektów kształcenia oraz potwierdzanie efektów uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

2.1.

Na ocenianym kierunku studiów jednostka prowadzi studia pierwszego w formie studiów stacjonarnych (1800 godzin) i niestacjonarnych (średnio 900 godzin) oraz drugiego stopnia również w formie studiów stacjonarnych (800 godzin) i niestacjonarnych (400 godzin).

Plan studiów pierwszego stopnia ma konstrukcję opartą na wyodrębnionych przedmiotach podstawowych, kierunkowych i specjalnościowych oraz modułach przedmiotów do wyboru w języku polskim i obcym. Program studiów obejmuje także seminarium dyplomowe - licencjackie i praktykę zawodową. Poszczególne podstawowe i kierunkowe przedmioty realizowane są w wymiarze 15, 30, 42, 43, 45 i 58 godzin (na studiach niestacjonarnych 18, 20, 24 i 25 godzin). Moduł specjalnościowy realizowany jest w wymiarze 450 (175) godzin. Seminarium licencjackie realizowane jest od 4 semestru przez trzy - w łącznym wymiarze 60 (37 na studiach niestacjonarnych) godzin, praktyka zawodowa (3 tygodnie) jest zaliczana w 4 semestrze. Nauka języka obcego prowadzona jest przez cztery semestry, od pierwszego semestru studiów, w łącznym wymiarze 108 (65 na studiach niestacjonarnych) godzin. Przyjęte w planie studiów wymiary godzin w odniesieniu do poszczególnych przedmiotów oraz modułów pozwalają na realizację założonych efektów kształcenia. Sekwencja zajęć jest prawidłowa. W semestrach pierwszym, drugim i trzecim realizowana jest większość przedmiotów podstawowych i kierunkowych. Zachowane jest właściwe następstwo poszczególnych przedmiotów. Od semestru trzeciego wprowadzane są przedmioty specjalnościowe. Przedmioty do wyboru na studiach stacjonarnych są realizowane w semestrze pierwszym i czwartym w łącznym wymiarze 27 godzin, na studiach niestacjonarnych w semestrze pierwszym w wymiarze 12 godzin. Jest też różnica między planem studiów stacjonarnych – tu w semestrze drugim realizowany jest przedmiot Humanistyczna perspektywa pieniądza (15 godzin) natomiast na niestacjonarnych: Socjologia i podstawy badań socjologicznych (drugi semestr, 25 godzin).

Na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego stopnia oferowane są następujące specjalności: Gospodarka i Administracja Publiczna, Rachunkowość i Doradztwo Finansowe oraz Ekonomia Biznesu i Doradztwo Gospodarcze. W roku akademickim 2016/2017 realizowane są dwie pierwsze specjalności. Specjalności te odpowiadają dziedzinie i dyscyplinie podstawowej oraz dyscyplinom uzupełniającym, którym został przyporządkowany kierunek studiów.

Plan studiów drugiego stopnia ma konstrukcję opartą na wyodrębnionych przedmiotach podstawowych, kierunkowych i specjalnościowych oraz modułach przedmiotów do wyboru w języku polskim i obcym. Program studiów obejmuje także seminarium dyplomowe – magisterskie oraz naukę języka obcego. Poszczególne podstawowe i kierunkowe przedmioty realizowane są w wymiarze 30, 20 godzin (na studiach niestacjonarnych 10, 15, 25 godzin). Moduł specjalnościowy realizowany jest w wymiarze 145 (67) godzin. Seminarium dyplomowe - magisterskie realizowane jest od drugiego semestru przez trzy - w łącznym wymiarze 75 (33 na studiach niestacjonarnych) godzin. Nauka języka obcego prowadzona jest w pierwszym semestrze studiów. Program studiów obejmuje także seminarium dyplomowe–magisterskie realizowane od drugiego semestru przez trzy semestry - w łącznym wymiarze 75 (41 na studiach niestacjonarnych) godzin. Poszczególne podstawowe i kierunkowe przedmioty realizowane są w wymiarze 15, 20, 30 i 40 godzin (na studiach niestacjonarnych 9, 10, 15, 23, 24) godzin. Nauka języka obcego prowadzona jest w pierwszym semestrze w łącznym wymiarze 30 (15 na studiach niestacjonarnych) godzin. Przyjęte w planie studiów wymiary godzin w odniesieniu do poszczególnych przedmiotów oraz modułów pozwalają na realizację założonych efektów kształcenia. Sekwencja zajęć jest prawidłowa. W semestrach pierwszym, drugim i trzecim realizowana jest większość przedmiotów podstawowych i kierunkowych. Zachowane jest właściwe następstwo poszczególnych przedmiotów. Od semestru drugiego wprowadzane są przedmioty specjalnościowe. Przedmioty do wyboru na studiach stacjonarnych są realizowane w semestrze trzecim i czwartym w wymiarze łącznym 30 godzin natomiast na studiach niestacjonarnych w semestrze pierwszym, drugim oraz czwartym w wymiarze łącznym 30 godzin.

Zajęcia realizowane są z zastosowaniem zróżnicowanych form dydaktycznych. Na studiach pierwszego stopnia na zajęcia prowadzone w formie wykładu przypada 45,43% (47,33% na studiach niestacjonarnych) ich ogólnej liczby. Pozostałe zajęcia prowadzone są w formie ćwiczeń, konwersatorium, lektoratu i seminarium licencjackiego. Na studiach drugiego stopnia na wykłady przypada 50,63% ogólnej liczby godzin zajęć (44,6% na studiach niestacjonarnych). Struktura form zajęć na studiach pierwszego i drugiego stopnia (na obu formach kształcenia) jest właściwa z punktu widzenia możliwości realizacji efektów kształcenia w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych.

Liczebność grup studenckich regulowana jest przez przepisy uczelniane. Zgodnie z zasadami wprowadzonymi Uchwałą Senatu (Raport samooceny, s. 28) wykłady prowadzone są w grupach liczących nie więcej niż 150 osób, ćwiczenia audytoryjne (z wyjątkiem pierwszych semestrów) w grupach 24-32 osobowych, ćwiczenia audytoryjne na pierwszym semestrze pierwszego i drugiego stopnia w grupach 26-36 osobowych, zajęcia z języków obcych w grupach do 20 osób, laboratoria wymagające szczególnego nadzoru – ½ grupy administracyjnej (?), wykłady i zajęcia do wyboru – nie mniej niż 30 osób, seminaria dyplomowe – nie więcej niż 20 osób.

Poza seminariami dyplomowymi oraz grupami językowymi - taka liczebność grup studenckich jest odpowiednio skorelowana z formą zajęć dydaktycznych i umożliwia realizację przewidzianych dla nich efektów kształcenia.

W programie kształcenia studiów pierwszego stopnia ujęte są praktyki zawodowe (Regulamin praktyk zawodowych). Są one obligatoryjne dla wszystkich studentów. Studenci pracujący zawodowo mogą zaliczyć praktykę na podstawie udokumentowania zgodności

czynności wykonywanych w ramach pracy z efektami kształcenia określonymi dla praktyki. Wymiar praktyk jest właściwy i wynosi 3 tygodnie. Praktyka ujęta jest w programie czwartego semestru i może być realizowana w okresie wolnym od zajęć dydaktycznych, ale może być także w porozumieniu z pracodawcą wkomponowana w okres zajęć w sposób umożliwiający udział w zajęciach ujętych w planie studiów. Praktyki organizowane są w instytucjach, organizacjach i przedsiębiorstwach zapewniających możliwość realizacji określonych dla praktyk efektów kształcenia. Od tego roku akademickiego w ramach praktyk uwzględniana jest również działalność wolontaryjną. Studenci mają możliwość samodzielnego wyboru miejsca odbywania praktyki, ale w razie potrzeby uzyskują wsparcie od uczelni, która zawarła umowy z partnerami strategicznymi w tym zakresie. Znaczący udział w procesie organizowania praktyk ma Rada Menedżerów Biznesu i Administracji. Z dostępnej bazy praktyk studenckich (ponad 70 instytucji) prowadzonej przez Biuro Obsługi Wydziału korzysta około 70% studentów; średnio w ciągu roku 10% praktyk odbywa się za granicą (w obecnym roku akademickim – 14 osób).

Władze Wydziału planują od przyszłego roku modyfikację układu Dziennika Praktyk: pojawi się strona z podanymi efektami kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Wzmocni to procedurę weryfikacji zrealizowanych efektów kształcenia.

Harmonogram zajęć na studiach stacjonarnych przewiduje ich realizację od poniedziałku do piątku. Zajęcia z poszczególnych przedmiotów realizowane są w większości w blokach dwugodzinnych. Pomiedzy zajęciami są zachowane odpowiednie przerwy. Taki harmonogram zajęć dydaktycznych pozwala na zachowanie zasad higieny pracy. Natomiast zajęcia na studiach niestacjonarnych odbywają się w ramach zjazdów sobotnio-niedzielnich. Zajęcia trwają od godziny 8:00 do maksymalnie godziny 18:45. Nie stwierdzono występowania dużej kumulacji godzin zajęć z jednego przedmiotu. Zajęcia są układane bez 'okienek', w godzinach 13:00-14:00 odbywa się przerwa obiadowa dla wszystkich studentów.

Na ocenianym kierunku studiów nie są prowadzone zajęcia z zastosowaniem metod i technik kształcenia na odległość w pełnej postaci. Dotyczy to jedynie przedmiotu Przynależenie biblioteczne, który jest realizowany w drugim semestrze na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia.

Plany studiów i struktura punktów ECTS podporządkowana jest nakładom pracy niezbędnym dla osiągnięcia przez studenta zakładanych efektów kształcenia. Przyjęto, że średni nakład pracy studenta niezbędny do osiągnięcia 1 ECTS odpowiada 25-30 godzinom pracy. Czas przewidziany na realizację programu studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS przyporządkowany do całego programu, a w jego ramach modułów kształcenia i przedmiotów stwarza możliwość osiągnięcia zakładanych efektów i treści kształcenia.

Studia pierwszego stopnia trwają 3 lata (6 semestrów) i realizowane są w łącznym wymiarze 1800 (900 na studiach niestacjonarnych) godzin zajęć dydaktycznych. Program kształcenia przewiduje dla tych studiów łącznie 180 punktów ECTS.

Na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych przeznaczono 145 punktów ECTS na przedmioty na kierunku i 35 punktów ECTS na przedmioty na specjalności. Na moduły powiązane z badaniami naukowymi pracowników Wydziału przeznaczono 114-120 punktów ECTS (63%-67%), na niestacjonarnych 122-128 ECTS (8%-71%) wszystkich punktów ECTS. Zajęciom zapewniającym elastyczność w doborze studiów (lektoraty, seminarium, przedmioty do wyboru, moduł specjalnościowy oraz moduł praktyki zawodowej) przypisano na studiach stacjonarnych 67 punktów ECTS – 37% ogólnej liczby ECTS natomiast na studiach niestacjonarnych – 66 punktów ECTS (36,67% ogółu punktów ECTS).

Studia drugiego stopnia trwają 2 lata (4 semestry) i realizowane są w łącznym wymiarze 800 (400 na studiach niestacjonarnych) godzin zajęć dydaktycznych. Program kształcenia przewiduje dla tych studiów łącznie 120 punktów ECTS.

Na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych przeznaczono 98 punktów ECTS na przedmioty na kierunku i 22 punktów ECTS na przedmioty na specjalności. Na studiach stacjonarnych na moduły powiązane z badaniami naukowymi pracowników Wydziału przeznaczono 84-89 punktów ECTS (70%-74%), na niestacjonarnych 91-96 ECTS (76%-80%) wszystkich punktów ECTS. Zajęciom zapewniającym elastyczność w doborze studiów (lektorat, seminarium, przedmioty do wyboru oraz moduł specjalnościowy) przypisano na studiach stacjonarnych 48 punktów ECTS – 40% ogólnej liczby ECTS natomiast na studiach niestacjonarnych – 51 punktów ECTS (42,50% ogółu punktów ECTS).

Kalkulacja nakładu pracy studenta mierzonego liczbą punktów ECTS uwzględnia dla zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela i studenta uczestnictwo w samych zajęciach, jak i konsultacjach, a dla pracy własnej studenta, w szczególności: przygotowanie do zajęć, zaliczeń, egzaminów, sporządzanie projektów, przygotowanie pracy dyplomowej. Szczegółowe informacje o nakładzie pracy niezbędnym do realizacji efektów kształcenia w odniesieniu do każdego przedmiotu ujęte zostały w sylabusach.

Treści programowe zostały przedstawione w sylabusach przygotowanych dla wszystkich (brak sylabusu dla przedmiotu Gospodarowanie kapitałem ludzkim) przedmiotów ujętych

w programie kształcenia ocenianego kierunku studiów. Zostały one w szczególności opracowane dla języka obcego i praktyki zawodowej. Treści programowe zostały ujęte odrębnie dla wykładów i ćwiczeń. Zakres szczegółowości treści programowych jest właściwy – podają one po kilkanaście kluczowych zagadnień oraz tematy prac własnych studentów (np. Ekonomia integracji europejskiej). Są one spójne z efektami przedmiotowymi kształcenia podanymi również w sylabusie i poprzez nie powiązane z kierunkowymi efektami kształcenia.

Treści programowe, wsparte wskazaną studentom literaturą podstawową i uzupełniającą, odpowiadają aktualnemu stanowi wiedzy oraz przedmiotowi badań prowadzonych w obszarze wiedzy, dziedzinie nauki i dyscyplinie naukowej, do których odnoszą się efekty kształcenia. Treści programowe odpowiadają także badaniom naukowym prowadzonym przez pracowników realizujących zajęcia na ocenianym kierunku studiów. Zakres ujętych w programie kształcenia treści programowych jest odpowiednio kompleksowy z punktu widzenia założonych efektów kształcenia.

Stosowane na ocenianym kierunku studiów metody kształcenia określone zostały w sylabusach przedmiotów. Są one sformułowane odrębnie dla stosowanych w ramach przedmiotu form zajęć: wykładu i ćwiczeń. Na ocenianym kierunku studiów stosowany jest odpowiednio szeroki zakres metod dydaktycznych. Uwzględniają one w szczególności konieczność przygotowania się studenta do zajęć dydaktycznych przez gromadzenie materiałów i danych, studia literatury przedmiotu i innych zasobów wiedzy, przygotowanie projektów i innych opracowań własnych. Natomiast w ramach zajęć wykładowych i ćwiczeniowych stosowane są oprócz metod tradycyjnych także takie, które aktywizują studentów – dyskusja, analiza studiów przypadku, prezentacje, debata oksfordzka, drzewo decyzyjne, gra symulacyjna, gra dydaktyczna, odgrywanie ról w studenckiej firmie wirtualnej itp. Studenci studiów pierwszego stopnia uzyskują przygotowanie do prowadzenia badań naukowych. Ma to miejsce w szczególności w ramach takich przedmiotów, jak: Statystyka opisowa, Ekonometria, Analiza ekonomiczna, Metodyka badań naukowych. Natomiast studenci studiów drugiego stopnia uzyskują przygotowanie badawcze oraz prowadzą własne badania m.in. w ramach przedmiotów Prognozowanie procesów gospodarczych, Wnioskowanie statystyczne. Przegląd sylabusów i hospitacje zajęć /analiza pytań egzaminacyjnych przeprowadzone w trakcie wizytacji Zespołu oceniającego wskazują na

prawidłowe dostosowanie metod dydaktycznych do charakteru poszczególnych przedmiotów i umożliwiają osiągnięcie zamierzonych efektów kształcenia.

Studenci mają możliwość korzystania z kilku form indywidualizacji toku studiów: indywidualnej ścieżki/programu kształcenia, indywidualnej organizacji studiów oraz organizacji zajęć w innej uczelni. Uwzględnia to różnorodność studentów i ich indywidualne potrzeby i możliwości, w szczególności osób niepełnosprawnych. Z indywidualnego programu kształcenia mogą korzystać studenci szczególnie uzdolnieni i wyróżniający się bardzo dobrymi wynikami w nauce. Natomiast program indywidualnej organizacji studiów przeznaczony jest dla osób, które ze względu na stan zdrowia, sytuację losową bądź opiekę nad osobą niepełnosprawną nie mogą regularnie uczestniczyć w zajęciach - funkcjonowanie studentów niepełnosprawnych wspiera Pełnomocnik Rektora ds. Osób Niepełnosprawnych. Program indywidualnej organizacji studiów może być przyznany studentom samotnie wychowującym dzieci oraz realizującym zaakceptowane przez dziekana zadania naukowe, społeczne, sportowe, artystyczne. Indywidualne predyspozycje i zainteresowania badawcze studentów mogą być realizowane poprzez wybór seminariów dyplomowych oraz udział w pracach kół naukowych. Studenci otrzymują wsparcie od pracowników naukowych przy przygotowywaniu referatów na konferencje naukowe i artykułów naukowych. Najlepsi studenci angażowani są także w badania prowadzone przez kadrę naukową oraz przygotowywanych przez nią projektach badawczych tzw. "grantów".

Studenci mają zapewniony odpowiedni dostęp do wykładowców poza zajęciami w ramach konsultacji bądź innych form bezpośrednich kontaktów (opieka promotora). Pozwala to na wspieranie indywidualnego rozwoju studentów, zachęcanie ich do aktywności i rozwiązywanie problemów, na jakie natrafiają w trakcie studiów.

W czasie spotkania z ZO PKA, studenci kierunku ekonomia wyrazili opinię, iż liczba godzin oraz punktów ECTS przypisana przedmiotom/modułom, jest według nich właściwa. Studenci ocenianego kierunku pozytywnie odnieśli się do sekwencyjności modułów oraz przedmiotów, a także do liczby punktów ECTS przypisaną do poszczególnych przedmiotów/modułów. Wyrazili opinię, iż ich wszelkie uwagi w tym zakresie są uwzględniane przez władze jednostki. Uwagi te zgłaszane są przez studentów kierunku w ramach konsultacji zmian w planach i programach studiów lub doraźnie przez starostów lub Wydziałową Radę Studentów. Z ramach tych zmian zwiększono liczbę punktów ECTS dla przedmiotu *Makroekonomia zaawansowana* oraz *Historia myśli ekonomicznej*. Plan studiów kierunku ekonomia obejmuje wykłady, ćwiczenia, zajęcia laboratoryjne oraz seminaria dyplomowe. Liczba godzin wykładów w odniesieniu do pozostałych form zajęć jest porównywalna na poszczególnych stopniach i formach studiów. Studenci uczestniczący w spotkaniu z ZO PKA pozytywnie odnieśli się do znaczącej liczby godzin samodzielnej pracy studenta przypisanym poszczególnym przedmiotom/modułom. W ich opinii umożliwia to indywidualne i samodzielne zdobywanie wiedzy oraz rozwiązywanie zagadnień problemowych. Podkreślili także, że nakład pracy w bezpośrednim kontakcie z prowadzącym jest wystarczający do zrozumienia podstawowych i specjalistycznych zagadnień programowych, a także ułatwia samodzielną pracę poza zajęciami. W opinii studentów nakład pracy wyrażony liczbą punktów ECTS jest adekwatny do rzeczywistej pracy studenta, niezbędnej do opanowania treści programowych. W czasie spotkania z ZO PKA studenci wyrazili pozytywną opinię o sposobie i zakresie odbywanych praktyk studenckich, które odbywają się na I stopniu studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Dla kierunku ekonomia wymiar odbywanej praktyki wynosi 3 tygodnie i realizowana jest w okresie wakacyjnym po IV semestrze studiów. Wydział umożliwia studentom, za zgodą dziekana, odbycie praktyki zawodowej w innym terminie, odbycie praktyki fakultatywnej, a także zaliczenie w poczet praktyk odbytej pracy społecznej lub zawodowej, z czego w dużej mierze korzystają studenci studiów niestacjonarnych. Studenci odbywają praktykę w podmiotach gospodarczych lub

instytucjach, których profil działalności pozwala studentowi osiągnąć zakładane efekty kształcenia, np. w przedsiębiorstwach usługowych, bankach, instytucjach finansowych, jednostkach samorządu terytorialnego, urzędach państwowych. Ponadto zwiększa się liczba osób ocenianego kierunku, chętnych na wyjazdy zagraniczne w celu odbycia praktyk zawodowych w ramach programu Erasmus+. Informację tę potwierdzili zarówno studenci w czasie spotkania z ZO PKA, wśród których były osoby przygotowujące się do odbycia praktyk w tej formie, jak również Opiekun Praktyk.

Studenci kierunku ekonomia w czasie spotkania z ZO PKA, wyrazili pozytywną opinię dotyczącą dostosowania warunków procesu kształcenia do ich potrzeb i oczekiwań. Dodali także, że jest to realizowane na bieżąco, m.in. w wyniku zgłaszanych uwag i spostrzeżeń podczas spotkań Wydziałowej Rady Studentów złożonej z przedstawicieli samorządu studenckiego, kół naukowych, studentów studiów niestacjonarnych, akademika oraz starostów z władzami Wydziału. Zarówno studenci, przedstawiciele kół naukowych jak i Samorządu Studenckiego wyrazili pozytywną opinię o zakresie i skuteczności podejmowanych działań przez władze Jednostki. Wskazano w tym aspekcie coroczne przeglądy planów i programów studiów oraz dostosowanie liczby godzin przedmiotów specjalnościowych do potrzeb studentów. Ponadto wyrażono pozytywną opinię o możliwości wybierania przedmiotów poprzez system internetowy Wydziału *Zapisy*, co umożliwia w pewnym zakresie indywidualne kształtowanie ścieżki kształcenia oraz planu zajęć. Na studiach niestacjonarnych ocenianego kierunku zajęcia odbywają się zgodnie z przygotowanym i opublikowanym wcześniej harmonogramem zjazdów i zajęć, które odbywają się w soboty i niedziele. W tym przypadku zajęcia prowadzone są blokowo, w znacznej części bez „okienek”, między godziną 8.00 a 19.00. Studenci studiów niestacjonarnych mają przewidzianą 45 – minutową przerwę obiadową. Na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych jedno zajęcia trwają 1,5 godziny, pomiędzy którymi są 15 – minutowe przerwy.

Proces kształcenia na kierunku ekonomia realizowany jest w oparciu o treści programowe zawarte w sylabusach przedmiotów. Studenci uczestniczący w spotkaniu z ZO PKA wyrazili opinię, iż są one dla nich przejrzyste, zrozumiałe i zgodne z realizowanymi tematami podczas zajęć. Studenci wyrazili opinie, iż realizowany program kształcenia umożliwi pełne osiągnięcie efektów kształcenia określonych w sylabusach modułów.

Na kierunku ekonomia jako metody kształcenia wykorzystywane są: wykłady, ćwiczenia, laboratoria, seminaria, wizyty studyjne, omawianie i ocena studiów przypadków, wykłady praktyków, e-learning, jako forma uzupełniająca tradycyjne formy dydaktyczne, udział studentów w badaniach naukowych prowadzonych, symulacje i gry symulacyjne omawianych zagadnień, projekty realizowane przez grupy studentów dotyczące identyfikacji i oceny aktualnych trendów oraz uwarunkowań gospodarczych. Metody te są dobierane w zależności od specyfiki danego przedmiotu/modułu oraz realizowanych treści programowych. W opinii studentów uczestniczących w spotkaniu z ZO PKA, dobór tych metod umożliwia pełne osiągnięcie efektów kształcenia na ocenianym kierunku. Ponadto pozytywnie odnieśli się oni do wykorzystania wielu różnorodnych metod kształcenia. Studenci pozytywnie odnieśli się do zachęcania i nagradzania aktywnych studentów udzielających się zarówno na zajęciach dydaktycznych jak również podejmujących dodatkowe aktywności społeczne i naukowe. Ponadto wyrazili oni pozytywną opinię dotyczącą realizacji części zajęć poprzez blended learning oraz e – learning (np. przedmioty *Finanse*, *Macroeconomics*).

W czasie spotkania studentów oraz członków kół naukowych z ZO PKA wyrażono opinię, iż studenci w dużym stopniu włączani są w realizację badań naukowych. Środki na badania naukowe oraz działalność kół naukowych pozyskiwane są z puli dedykowanej dla studenckich organizacji naukowych w ramach działalności Wydziału, środków instytutów grantów badawczych nauczycieli akademickich. Ponadto studenci w planie studiów mają przewidziany moduł *Metodologia badań ekonomicznych*, w ramach którego przybliżane są

studentom zagadnienia i metody związane z realizacją badań. Do najważniejszych przedsięwzięć realizowanych w ramach prowadzenia badań naukowych przez studentów należy udział w konferencjach i seminariach organizowanych przez pracowników, publikacja artykułów w czasopismach naukowych, udział w konferencjach, a także w projektach naukowych, np. związanych z logistyką miejską.

Studenci kierunku ekonomia mają możliwość wybierania: przedmiotów ogólnoakademickich, specjalizacyjnych, specjalności zawodowych, lektoratów języka obcego, zajęć z wychowania fizycznego. Studenci uczestniczący w spotkaniu z ZO PKA wyrazili pozytywną opinię o możliwości wyboru przedmiotów ogólnoakademickich oraz specjalizacyjnych poprzez platformę internetową *Zapisy*. Ponadto mają oni bardzo dużą możliwość wyboru nowożytnego języka obcego. Studenci mają możliwość zapisać się na dodatkowe, darmowe lektoraty z języka japońskiego prowadzone przez wolontariuszy. Studenci uczestniczący w spotkaniu z ZO PKA, którzy brali udział w tym kursie wyrazili pozytywną opinię dotyczącą możliwości wzięcia udziału w lektoracie jak również sposobu realizacji tych zajęć. Ponadto studenci mają możliwość po odbyciu zajęć z języka obcego, zapisania się na certyfikowany egzamin, potwierdzający znajomość języka obcego (TELC, LCCI). Ponadto Studium Języków Obcych prowadzi dwa Studenckie Koła Naukowe, które zajmują się kwestiami zarówno translatorskimi jak i dydaktycznymi.

2.2.

System weryfikacji osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia obejmuje cztery płaszczyzny: ocenę bieżących postępów studentów w nauce, ocenę przebiegu i efektów praktyk zawodowych, ocenę rezultatów procesu dyplomowania oraz weryfikację absolwentów przez rynek. System ten opiera się na rozwiązaniach zawartych w Regulaminie studiów Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu (z dnia 28 kwietnia 2016 r.), innych regulacjach wewnętrznych Uczelni i Wydziału prowadzącego oceniany kierunek studiów oraz sylabusach przedmiotów. Regulamin studiów określa ogólne warunki i zasady związane z oceną i zaliczaniem przedmiotów, semestrów i całych studiów. Określa ramy organizacyjne przebiegu studiów, wprowadza skalę ocen, określa prawa i obowiązki studenta w zakresie weryfikacji efektów kształcenia. Regulacje te są zgodne z powszechnie obowiązującymi w krajowym szkolnictwie wyższym i stanowią właściwą podstawę do sprawdzania i oceniania postępów studentów w uczeniu się.

Bardziej szczegółowe regulacje dotyczące weryfikacji realizacji efektów kształcenia zawarte są w aktach wewnątrzuczelnianych. Są to w szczególności Regulamin studiów, Komunikat Dziekana nr 1/2012 z dnia 20 października 2012 r. w sprawie powołania Wewnętrznej Komisji ds. Oceny Recenzji Prac Dyplomowych, Uchwała Rady Wydziału nr 76/2014 w sprawie organizacji i przeprowadzania egzaminów dyplomowych na Wydziale Ekonomii, Zarządzania i Turystyki, Uchwała Rady Wydziału z 20 października 2016 w sprawie zatwierdzenia listy zagadnień obowiązujących na egzaminie dyplomowym – licencjackim w roku 2016/2017 oraz Uchwała Rady Wydziału z 20 października 2016 w sprawie zatwierdzenia listy zagadnień obowiązujących na egzaminie dyplomowym – magisterskim w roku 2016/2017.

Sposoby i kryteria oceniania realizacji zakładanych efektów kształcenia odnoszące się do poszczególnych przedmiotów podane są w ich sylabusach. Studenci mogą się z nimi zapoznać poprzez system USOS a dodatkowo są o nich informowani na pierwszych zajęciach z danego przedmiotu. Sposoby i kryteria oceny zostały sformułowane odrębnie dla poszczególnych form dydaktycznych stosowanych w ramach przedmiotów. Dobór tych form jest prawidłowy, gdyż uwzględnia specyfikę przedmiotów. Najczęściej stosowane są okresowe prace kontrolne w formie kolokwium, referatów, projektów, esejów, prezentacji, raportów,

analiz studiów przypadku. Egzaminy przeprowadzane są w formie ustnej bądź pisemnej, z przewagą tej ostatniej. Prace zaliczeniowe są dokumentowane w formie papierowej przez prowadzących zajęcia, zgodnie z zasadami określonymi w uchwale Rady Wydziału, przez co najmniej rok. Wyniki zaliczeń i egzaminów są wprowadzane do protokołów w systemie USOS. W systemie USOS sporządzane są także karty okresowych osiągnięć studenta. Dokonuje się także bieżącej oceny aktywności studenta na zajęciach. Zmierza się przy tym do zapewnienia weryfikacji wszystkich zakresów efektów kształcenia, tj. wiedzy, umiejętności i kompetencji. Stosowane są przy tym w ramach każdego z przedmiotów komplementarne metody sprawdzania realizacji efektów kształcenia, uwzględniające ujęte w efektach elementy wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Analiza struktury ocen z sesji zimowej roku akademickiego 2016/2017 pozwala uznać rozkład ocen za prawidłowy. Pewne wątpliwości budzi średnia ocen 4,758 dla przedmiotu: Doskonalenie procesów współpracy z klientami oraz średnia ocen 5.0 dla przedmiotu Paradoksy w ekonomii (studia stacjonarne pierwszego stopnia).

Podstawą weryfikacji efektów kształcenia określonych dla praktyk zawodowych są rozmowy przeprowadzane ze studentami i ich opiekunami zakładowymi, dzienniki praktyk oraz prezentacja zgromadzonych materiałów, danych i informacji do przygotowywanej pracy dyplomowej. Studenci odbywający praktykę znajdują się pod kontrolą opiekuna kierunkowego ze strony uczelni oraz opiekuna ze strony zakładu pracy. Dokumenty realizacji praktyk potwierdzane są przez zakładowych opiekunów. Zaliczenie praktyki potwierdza się odpowiednią liczbą ECTS. Dodatkowo realizacja praktyk jest wyrywkowo kontrolowana przez ich opiekuna ze strony uczelni. Jednostka prowadzi archiwizację dokumentów potwierdzających realizację praktyk zawodowych w teczkach osobowych studentów.

Studenci ocenianego kierunku, zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia, przygotowują pracę dyplomową. Na Wydziale wprowadzono ujednoliczone zasady dotyczące konstrukcji prac dyplomowych. Forma prac dyplomowych jest dostosowana do ogólnoakademickiego profilu studiów. Zgodnie z Zarządzeniem Rektora UEW z maja 2016 r. praca nie powinna mieć charakteru przeglądowego. Zgodnie z Uchwałą Rady Wydziału nr 8/2017 z dnia 27 stycznia 2017 r. w sprawie zatwierdzenia standardów pracy dyplomowej-licencjackiej – praca powinna mieć charakter badawczy i może przyjąć formę: raportu z badań, analizy wybranego obszaru działalności firmy (instytucji), projektu dotyczącego konkretnego rozwiązania problemu funkcjonowania firmy (instytucji). W myśl tej samej Uchwały, praca dyplomowa – magisterska ma mieć charakter badawczy lub projektodawczy. Prace powinny zawierać niezbędne elementy metodyki badań: sformułowanie problemu badawczego, celu pracy, w niektórych przypadkach hipotez, określenie zakresu przedmiotowego pracy, stosowanych metod badawczych oraz wykorzystanych źródeł. Egzamin dyplomowy weryfikuje poziom realizacji kierunkowych i specjalnościowych efektów kształcenia (wiedzę).

Istotną rolę w przygotowaniu studentów do prowadzenia badań naukowych i ich realizacji odgrywają koła naukowe: SKN „Economicus”, SKN „OIKOS”, SKN „Finansista”, SKN GiAP „Pro Futuro”. W ich ramach studenci przygotowują projekty naukowo-badawcze, organizują warsztaty, seminaria i konferencje. Interesariusze zewnętrzni w trakcie spotkania z zespołem oceniającym wskazywali na szerokie zaangażowanie studentów w realizację projektów badawczych o charakterze aplikacyjnym oraz przygotowywanie raportów.

W trakcie spotkań odbywanych przez Zespół oceniający interesariusze zewnętrzni reprezentujący Radę Menedżerów Biznesu i Administracji pozytywnie oceniali przygotowanie absolwentów ocenianego kierunku studiów do potrzeb rynku pracy. Proces weryfikacji efektów kształcenia osiągniętych przez studentów przy udziale pracodawców rozpoczyna się już na etapie realizacji praktyk zawodowych oraz angażowania studentów do realizacji wspólnych projektów. W celu pozyskania informacji o aktywności zawodowej absolwentów i ich pozycji na rynku pracy jednostka prowadząca oceniany kierunek studiów – w ramach projektu uczelni -

cyklicznie monitoruje kariery zawodowe absolwentów. Realizacją ankiet wśród absolwentów „Ankieta Absolwenta” i interesariuszy zewnętrznych „Ankieta Pracodawcy” zajmuje się Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia. Wyniki tych badań wykorzystywane są do dostosowywania kierunków studiów i ich programów do potrzeb rynku pracy oraz zwiększenia satysfakcji studentów.

Proces sprawdzania i oceny efektów kształcenia opiera się na sformalizowanych procedurach opisanych w aktach wewnętrznych Uczelni i Wydziału, których przestrzeganie jest przedmiotem kontroli zwierzchników studentów i nauczycieli akademickich. System ten jest przejrzysty i zapewnia rzetelność prowadzenia oceny. Studenci mają możliwość egzekwowania swoich praw i sygnalizowania wszelkich problemów w tym zakresie w drodze zarówno kontaktów bezpośrednich z nauczycielami akademickimi i władzami wydziałowymi – na uwagę zasługują comiesięczne spotkania z władz Wydziału z Radą Studentów, jak i anonimowych ocen wyrażanych w ankietach.

Regulamin studiów stanowi, że oceny realizacji efektów kształcenia związanych z poszczególnymi przedmiotami dokonują nauczyciele akademicy prowadzący te przedmioty. Weryfikacja wiedzy i umiejętności studentów przez szersze gremium ma miejsce jedynie w przypadku egzaminów dyplomowych z udziałem przewodniczącego komisji, promotora i recenzenta. W sytuacjach konfliktowych studenci mogą występować o przeprowadzenie komisyjnego zaliczenia bądź egzaminu. Nauczyciele akademicy ze swojej strony reagują na zachowania nieetyczne związane z procesem weryfikacji efektów kształcenia. Studenci są informowani o nietolerowaniu wszelkich zachowań nieetycznych. Uczelnia dokonuje w odniesieniu do wszystkich prac dyplomowych sprawdzania stopnia ich samodzielności za pomocą systemu antyplagiatowego. W Uczelni obowiązuje Kodeks Etyki Studenta Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu.

Organizacja roku akademickiego ustalana jest na szczelbu uczelni i podawana do wiadomości studentów i pracowników z odpowiednim wyprzedzeniem. Elementem struktury organizacyjnej roku są w szczególności sesje egzaminacyjne. Konkretny terminy zaliczeń ustalane są przez nauczycieli prowadzących zajęcia i podawane do wiadomości studentów z odpowiednim wyprzedzeniem. Terminy egzaminów wymagają zatwierdzenia przez dziekana i podawane są przez niego do wiadomości nie później niż tydzień przed ich dniem. Studenci mają możliwość zdawania jednego egzaminu poprawkowego.

Na ocenianym kierunku studiów zajęcia z wykorzystaniem metod kształcenia na odległość są realizowane w odniesieniu do przedmiotu Przystosowanie biblioteczne (stacjonarne studia I stopnia, semestr pierwszy).

W czasie spotkania z ZO PKA studenci ocenianego kierunku wyrazili opinię, iż system weryfikacji zakładanych efektów kształcenia jest dla nich transparentny i umożliwia obiektywną ocenę ich osiągnięcia. Najczęściej stosowane metody na kierunku ekonomia to egzaminy, prezentacje, referaty, kolokwia cząstkowe i końcowe, wykonanie zadań laboratoryjnych, obliczeniowych, problemowych oraz przygotowanie samodzielnych lub grupowych projektów. W opinii studentów uczestniczących w spotkaniu z ZO PKA, różnorodność metod kształcenia pozwala im zdobywanie wiedzy i umiejętności w sposób kompleksowy i zróżnicowany. Ponadto wskazali, że metody te ukierunkowane są także na weryfikację indywidualnej pracy studenta.

Studenci uczestniczący w spotkaniu z ZO PKA wyrazili opinię, że są oceniani rzetelnie, obiektywnie.

Terminy zaliczeń oraz egzaminów ustalane są pomiędzy prowadzącym zajęcia a studentami. Wyrazili oni opinię, iż w czasie sesji egzaminacyjnej oceniani są w sposób zgodny z ustaleniami przedstawionymi na pierwszych zajęciach oraz zawartych w sylabusach. Studenci ocenianego kierunku podczas spotkania z ZO PKA pozytywnie ocenili dostępność oraz indywidualne podejście nauczycieli na konsultacjach. Studenci pozytywnie odnieśli się do

szczegółowego rozpatrywania zagadnień problemowych, z którymi studenci w zależności od przedmiotu, zwracają się w czasie konsultacji. Ponadto przedstawiciele kół naukowych wskazali, że mogą zwrócić się do pracowników naukowo – dydaktycznych o wsparcie naukowe i organizacyjne w zakresie realizowanych przedsięwzięć. Dotyczy to m.in. pomocy przy opracowywaniu artykułów naukowych, nawiązaniu kontaktów z otoczeniem społeczno – gospodarczym, wsparcia przy organizacji wydarzeń i przedsięwzięć przez studencki ruch naukowy.

2.3.

Tryb i warunki rekrutacji kandydatów na studia określają uchwały Senatu podejmowane na dany rok akademicki w roku poprzednim. Kwalifikacja na studia stacjonarne pierwszego stopnia dokonywana jest na podstawie wyników uzyskanych na egzaminie maturalnym z języka obcego, jednego z przedmiotów: matematyka lub język polski oraz jednego przedmiotu do wyboru spośród: język polski (jeżeli nie został wybrany wyżej), matematyka (jeżeli nie została wybrana wyżej), geografia, historia, WOS, fizyka z astronomią, chemia, biologia, informatyka, filozofia, język łaciński i kultura antyczna, historia muzyki, historia sztuki. Pozwala to na uwzględnienie kwalifikacji kandydatów odpowiadających planowanym efektom kształcenia dla ocenianego kierunku studiów. Kandydaci mają zapewnione równe szanse przyjęcia na studia, gdyż kryteria przyjęć oparte na wynikach egzaminu maturalnego stawiają wszystkich w takiej samej sytuacji. Na studia niestacjonarne rekrutacji dokonuje się na podstawie złożonych dokumentów (wolny nabór), co nie pozwala na odpowiednią selekcję kandydatów. Na studia stacjonarne drugiego stopnia przyjmowani są kandydaci posiadający dyplom ukończenia studiów licencjackich, inżynierskich lub magisterskich wszystkich kierunków. Zasadniczym kryterium naboru jest średnia ocen ze studiów pierwszego stopnia danego kierunku oraz rozmowa kwalifikacyjna obejmująca zakres treści programowych związanych z kierunkowymi efektami kształcenia studiów pierwszego stopnia na tym samym kierunku. Procedura weryfikująca zakres treści programowych związanych z kierunkowymi efektami kształcenia studiów pierwszego stopnia pozwala na przyjęcie kandydatów, którzy dysponują porównywalną wiedzą, umiejętnościami i kompetencjami społecznymi. Jeśli liczba kandydatów nie jest większa od limitu przyjęć, dziekan może wydać decyzję o przeprowadzeniu wolnego naboru. Na studia niestacjonarne drugiego stopnia przyjmowani są kandydaci posiadający dyplom ukończenia studiów licencjackich, inżynierskich lub magisterskich wszystkich kierunków - na zasadzie wolnego naboru.

Regulacje dotyczące zaliczania poszczególnych etapów studiów przewidują, że wszystkie przedmioty ujęte w planie studiów kończą się wystawieniem oceny potwierdzającej uzyskanie efektów kształcenia. Wszystkie przedmioty mają przypisane punkty ECTS. Zaliczanie etapów studiów dokonywane jest z zastosowaniem punktów ECTS. Podstawowym okresem zaliczeniowym jest semestr. Zaliczenie każdego semestru wymaga uzyskania 30 punktów ECTS. Brak zaliczenia semestru umożliwia wpisanie warunkowe na kolejny semestr z ustaleniem terminu jego spełnienia.

Zasady dyplomowania określone są w Regulaminie studiów, Zarządzeniu Rektora Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu z maja 2016 r., Uchwale Rady Wydziału Ekonomii, Zarządzania i Turystyki nr 8/2017 z dnia 27 stycznia 2017 r. w sprawie zatwierdzenia standardów pracy dyplomowej - licencjackiej oraz pracy dyplomowej – magisterskiej. Studenci przygotowują pracę dyplomową pod kierunkiem promotora. Promotorem pracy licencjackiej może być nauczyciel akademicki: profesor lub doktor habilitowany. Po zasięgnięciu opinii Rady Wydziału promotorem pracy nauczyciel akademicki posiadający stopień doktora (adiunkt, starszy wykładowca lub nauczyciel akademicki spoza Uczelni). Student ma możliwość dokonania wyboru seminarium i promotora. Zapisy odbywają się drogą elektroniczną a dla studentów z najlepszymi wynikami wprowadzono godzinę

zapisów niedostępna dla pozostałych. Tematy prac podlegają akceptacji promotorów – powinny być zgodne z zainteresowaniami naukowymi studenta, oraz od roku akademickiego 2016/2017 zatwierdzane przez Radę Wydziału. Uzyskanie pozytywnej oceny pracy dyplomowej od promotora i recenzenta jest poświadczeniem realizacji przez studenta związanych z nią efektów kształcenia. Ostatnim etapem weryfikacji efektów kształcenia jest egzamin dyplomowy. Do egzaminu dyplomowego może być dopuszczony student, który uzyskał zaliczenie przedmiotów ujętych w planie studiów, w tym praktyk zawodowych oraz przygotował pozytywnie ocenioną pracę dyplomową. Wymagania egzaminacyjne ustalane są przez Radę Wydziału i podawane do wiadomości studentów na stronie internetowej jednostki. Studenci na egzaminie dyplomowym dokonują losowania trzech pytań z zakresu przedmiotów podstawowych i kierunkowych oraz specjalnościowych. Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym i na studiach pierwszego stopnia obejmuje odpowiedź na dwa pytania z zakresu kierunku studiów i jedno z pracy licencjackiej, a na studiach drugiego stopnia odpowiedź na trzy pytania z zakresu kierunku studiów i specjalności.

Ostateczny wynik ze studiów wyliczany jest jako suma 0,6 średniej ważonej ocen uzyskanych ze wszystkich przedmiotów, 0,2 średniej arytmetycznej ocen pracy i 0,2 średniej ocen z egzaminu dyplomowego.

Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza szkolnictwem wyższym określone zostały początkowo w 2014 r. w ramach projektu *Kuźnia kadr 6* i były skierowane do osób już studiujących. Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu jako pierwsza uczelnia publiczna w kraju wprowadził z początkiem roku akademickiego 2014/2015 procedurę umożliwiającą zaliczenie przedmiotów na podstawie trwałego dorobku zawodowego lub wynikającego z innych doświadczeń życiowych: osoba pracująca jako księgowy, może zostać zwolniona z zaliczanie określonych przedmiotów, posiadacz zagranicznej matury nie musi uczęszczać na lektoraty. Uznawalność efektów uczenia się dotyczy nie więcej niż 50% puli punktów ECTS danego kierunku, formy studiów. O tych zasadach stanowi Uchwała nr R-0000-28/14 Senatu UE we Wrocławiu z dnia 26 czerwca 2014 r. Od 26 października 2014 r. działa Wydziałowa Komisja ds. Uznawalności Efektów Kształcenia (dotąd z tej formy uznawalności efektów uczenia się skorzystała jedna osoba). Od marca 2015 r. obowiązuje ogólnouczelniany, przyjęty uchwałą Senatu (nr R-0000.22.2015) Regulamin potwierdzania efektów uczenia się zdobywanych w systemach pozaformalnych i nieformalnych.

W czasie spotkania z ZO PKA, studenci wyrazili opinię, iż zarówno sam proces rekrutacji, procedury jak i sposób informacji był dla nich przejrzysty i zrozumiały. Ponadto studenci wyrazili opinię, iż kryteria rekrutacji na I i II stopień były obiektywne, umożliwiły równy udział wszystkich kandydatów w procesie przyjmowania na studia, dodali również, że w sposób sprawny udzielano kandydatom dodatkowych informacji drogą mailową i telefoniczną. Informacje procesie rekrutacji na kierunek ekonomia, studenci uzyskiwali m.in. ze strony internetowej, w czasie Dnia Otwartego Wydziału Ekonomii, Zarządzania i Turystyki w Jeleniej Górze oraz podczas spotkań przedstawicieli Jednostki w szkołach średnich. Na internetowej stronie rekrutacji wyszczególniono m.in. procedury, warunki i tryb rekrutacji, wykaz niezbędnych dokumentów, kierunki studiów, informacje dotyczące opłat oraz harmonogram rekrutacji. Studenci uczestniczący w spotkaniu z ZO PKA pozytywnie odnieśli się do przedstawienia na stronie internetowej dotyczącej rekrutacji, wykazu specjalności na poszczególnych kierunkach i stopniach studiów, dzięki czemu kandydaci na studia I stopnia wiedzieli w jakim kierunku mogliby ewentualnie kontynuować naukę na II stopniu. Natomiast absolwenci studiów I stopnia przy wyborze kierunku, mogli sprawdzić, które specjalności najbardziej byłyby odpowiednie do kształtowania indywidualnej przyszłej ścieżki kariery zawodowej.

Studenci kierunku ekonomia uczestniczący w spotkaniu z ZO PKA pozytywnie odnieśli się do procedury wyboru promotora i tematu pracy dyplomowej. Opiekuna pracy licencjackiej lub magisterskiej wybiera się za pomocą systemu internetowego *Zapisy*. Studenci wyrazili pozytywną opinię dotyczącą premiowania najlepszych studentów, umożliwiając im pierwszeństwo w procedurze wyboru promotora. Polega ono na wcześniejszym uruchomieniu dla takich osób możliwości wyboru opiekuna pracy dyplomowej ww. systemie. Tematy prac dyplomowych są studentom przedstawiane przez promotorów. Mogą one być modyfikowane, studenci mają też możliwość zaproponować własny temat. Studenci wyrazili pozytywną opinię dotyczącą sposobu prowadzenia seminarium dyplomowego, a także zbieżności prac dyplomowych z realizowaną specjalizacją. Ponadto pozytywnie odnieśli się do zamieszczenia na stronie Wydziału szczegółowych informacji oraz dokumentów dotyczących procesu dyplomowania, w tym listy zagadnień egzaminacyjnych, instrukcji dotyczących konwertowania prac oraz sprawdzania programem antyplagiatowym, ankiety dotyczącej dodatkowych informacji do suplementu.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

- 1) Program i plan studiów, ujęte w nim treści programowe, wymiar godzinowy poszczególnych przedmiotów, stosowane formy zajęć i metody dydaktyczne pozwalają na realizację założonych efektów kształcenia, w szczególności w zakresie przygotowania studentów do prowadzenia badań naukowych bądź udziału w nich.
- 2) Słabą stroną programu kształcenia na kierunku (pierwszy i drugi stopień) jest brak obowiązkowych wykładów w języku obcym oraz brak przedmiotu Etyka gospodarcza na studiach drugiego stopnia.
- 3) Zbyt duża liczebność grup seminaryjnych – dopuszcza się liczbę 20 osób oraz grup językowych – również do 20 osób.
- 4) Metody sprawdzania i oceny realizacji efektów kształcenia stosowane na ocenianym kierunku oraz organizacja procesu weryfikacji efektów są właściwe.
- 5) Tryb i warunki rekrutacja kandydatów na studia stacjonarne (pierwszego i drugiego stopnia) umożliwiają ich dobór w oparciu o wiedzę i umiejętności pozwalające na osiągnięcie określonych dla kierunku efektów kształcenia.
- 6) Proces dyplomowania oparty jest na prawidłowych rozwiązaniach.
- 7) Uczelnia i Wydział przyjęły zasady odnoszące się do uznawania efektów kształcenia uzyskanych poza systemem studiów.
- 8) Niezadowalający poziom międzynarodowej mobilności studentów.

Dobre praktyki

- 1) Elektroniczne zapisy na seminaria – preferencje w zapisach dla najlepszych studentów.
- 2) Funkcjonowanie Rady Studentów - comiesięczne spotkania z władzami dziekańskimi.
- 3) Cykliczne modyfikowanie planów i programów studiów na podstawie uwag i sugestii zgłaszanych przez studentów.
- 4) Wykorzystanie form kształcenia na odległość z wykorzystaniem blended learningu;
- 5) Możliwość certyfikowania znajomości języka obcego;
- 6) Realizacja dodatkowych, darmowych zajęć z języka japońskiego;
- 7) System wyboru promotorów premiujący osoby osiągające najwyższe wyniki w nauce.

Zalecenia

Należy dążyć do powierzania recenzowania prac dyplomowych, zwłaszcza na drugim stopniu studiów pracownikom posiadającym tytuł profesora bądź stopień doktora habilitowanego w przypadku, gdy promotorem jest osoba ze stopniem naukowym doktora.

Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

- 3.1. Projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia
- 3.2. Publiczny dostęp do informacji

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

3.1.

Na Wydziale Ekonomii, Zarządzania i Turystyki w Jeleniej Górze od 2012 r. funkcjonuje Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia, który jest spójny z systemem Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu. (*Zarządzenie Nr 94/2016 Rektora Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu z dnia 12 grudnia 2016 r. w sprawie powołania Rektorskiej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, Uchwała nr 75/2016 Rady Wydziału Ekonomii, Zarządzania i Turystyki Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu z dnia 20 października 2016 r. w sprawie powołania Wydziałowych Komisji na kadencję 2016-2020*). Obejmuje on procedury, zasady i kryteria oceny umożliwiające uzyskanie od interesariuszy, opinii dotyczącej jakości kształcenia na Wydziale Ekonomii, Zarządzania i Turystyki w Jeleniej Górze. Narzędzia wykorzystywane do monitorowania jakości kształcenia obejmują:

1. Ankietę studenta dotyczącą oceny zajęć dydaktycznych;
2. Ankietę studenta dotyczącą oceny pracy Dziekanatu, Biblioteki, Biura Wydziału, Biura Obsługi Wydziału, działów odpowiedzialnych za obsługę administracyjno-bytową studentów oraz oceny bazy dydaktyczno-bytowej;
3. Ankietę nauczyciela akademickiego dotyczącą oceny poziomu pracy administracji oraz oceny bazy dydaktyczno-bytowej;
4. Ankietę absolwenta nt. jakości kształcenia i przydatności studiów z punktu widzenia rynku pracy;
5. Ankietę pracodawcy dotyczącą oceny absolwenta.
6. Protokół hospitacji zajęć dydaktycznych.

Dla realizacji zadań wynikających z wewnętrznego wydziałowego systemu zapewniania jakości kształcenia w roku 2012 powołany został Wydziałowy Zespół ds. zapewniania jakości kształcenia (2012-2016), a w 2016 r. Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia (2016-2020).

Projektowanie programu kształcenia na Wydziale, dokonywanie zmian oraz jego zatwierdzanie odbywa się według zasad określonych Uchwale Senatu w sprawie ramowych zasad tworzenia programów istniejących i nowo tworzonych kierunków studiów. W projektowaniu programów kształcenia uczestniczą: władze dziekańskie, Rada Wydziału, kierownicy Katedr, opiekunowie kierunków i specjalności, Wydziałowa Komisja ds. Dydaktyki, Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia, pracownicy, studenci (m.in.: Rada Studentów), doktoranci, absolwenci, przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego (m.in. Rada Menedżerów Biznesu i Administracji). Programy studiów są na bieżąco monitorowane i oceniane pod kątem spójności z aktualnymi wymogami formalnymi (np.: zmiany w zapisach Ustawy i Uchwałach Senatu) oraz zróżnicowanymi oczekiwaniami różnych grup interesariuszy. Na tej podstawie dokonywane są zmiany. Efekty prac zespołów projektujących programy studiów, opiniowane przez przedstawicieli studentów, Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia oraz przedstawicieli interesariuszy zewnętrznych są ostatecznie weryfikowane, opracowywane i zatwierdzane przez Wydziałową Komisję ds. Dydaktyki, po czym przedstawiane Radzie Wydziału, która je zatwierdza (taka sama procedura dotyczy wprowadzania zmian w programach). Programy studiów przyjęte przez Radę Wydziału dla całego toku studiów (I i II stopień) przekazywane są do zatwierdzenia Prorektorowi ds. Dydaktyki.

Program kształcenia realizowany na kierunku jest na bieżąco monitorowany i podlega okresowym analizom w szczególności pod kątem aktualności wobec istniejących potrzeb (w tym: formułowanych ze strony interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych), zwłaszcza jego spójności z wymogami rynku w zakresie wiedzy, umiejętności kompetencji i postaw społecznych. Opis koncepcji i rozwoju kształcenia na Wydziale jest opiniowany dwutorowo. Są to tzw. interesariusze, czyli strony formułujące wymagania dotyczące kierunków kształcenia na Wydziale. Wymagania dotyczące procesu kształcenia z jednej strony formułują interesariusze wewnętrzni tzn.: pracownicy Wydziału, studenci i doktoranci jako członkowie społeczności akademickiej, z drugiej strony interesariusze zewnętrzni – tj.: kandydaci na studia, studenci, doktoranci, absolwenci, pracodawcy i inni uczestnicy życia społeczno-gospodarczego.

Główne sposoby monitorowania programu studiów to badania ankietowe i wywiady bezpośrednie przeprowadzane z interesariuszami wewnętrznymi (studenci, pracownicy) i zewnętrznymi (absolwenci, pracodawcy).

Ocena osiągnięcia efektów kształcenia dla przedmiotów prowadzonych w ramach kierunku *Ekonomia* możliwa jest dzięki następującym działaniom:

1. poczynając od roku akademickiego 2012/2013 na Wydziale realizowana jest *Ankieta – ocena efektów kształcenia*, w której wszyscy nauczyciele akademicki, w odniesieniu do prowadzonych przez siebie przedmiotów, w skali 1-5 oceniają stopień realizacji celów i efektów kształcenia.
2. weryfikacji stopnia uwzględnienia efektów kształcenia w sylabusach przedmiotów prowadzonych w ramach kierunków, specjalności, form, poziomów i rodzajów studiów, możliwa jest dzięki macierzy zbiorczej systemu Sylabus KRK. Ilustruje ona ile i jakie przedmioty realizują poszczególne efekty.
3. określenia stopnia, w jakim musi być osiągnięty efekt kształcenia, aby student mógł otrzymać ocenę z przedziału 2-5 poprzez system Sylabus KRK.
4. oceny osiągnięcia efektów kształcenia poprzez „metody oceny studenta”. Nauczyciel akademicki wskazuje w sylabusie, które efekty kształcenia będzie weryfikował poprzez egzaminy, a które poprzez: prace kontrolne, projekty, aktywność na zajęciach, pracę własną. Dodatkowo zobligowany jest do wskazania procentowego udziału danej metody oceny w weryfikacji efektów kształcenia w ocenie danego przedmiotu.
5. ewaluacji kształcenia poprzez monitorowanie zajęć dydaktycznych i monitorowanie efektów kształcenia na rynku pracy jako przykład procesów doskonalących jakość kształcenia (hospitacje zajęć dydaktycznych, ankietyzacja studenta dotycząca oceny zajęć dydaktycznych, ankietyzacja studenta dotycząca oceny pracy Dziekanatu, Biblioteki, Działu Informacji i Rozwoju, działów odpowiedzialnych za obsługę administracyjno-bytową, ankietyzacja absolwenta nt. jakości kształcenia i przydatności studiów na Wydziale EZiT, ankietyzacja nauczyciela akademickiego dotycząca oceny poziomu pracy administracji oraz oceny bazy dydaktyczno-bytowej, ankietyzacja pracodawcy dotycząca oceny absolwenta Wydziału).

Weryfikacja i ocena efektów kształcenia w procesie nauczania służy nieustannemu doskonaleniu jakości kształcenia na Wydziale Ekonomii, Zarządzania i Turystyki w Jeleniej Górze.

Jak poinformowano Zespół oceniający w czasie spotkania w przedstawicielami WSZJK, korzyści z wdrożenia WSZJK to: systematyczne potwierdzanie aktualności efektów kształcenia zakładanych dla programów kształcenia na kierunkach studiów prowadzonych na Wydziale EZiT, tj. ich zgodności ze stanem wiedzy i praktyki oraz ich trafności w stosunku do oczekiwań rynku pracy poprzez bieżącą ocenę stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia dla przedmiotu oraz procesu dydaktycznego i infrastruktury wspierającej proces dydaktyczny, tworzenie klimatu dla zmiany, uzyskanie wsparcia wszystkich interesariuszy w

kształtowanie oferty dydaktycznej Wydziału, zaangażowanie wszystkich kategorii interesariuszy w ocenę i doskonalenie programu kształcenia oraz kształtowania postaw współodpowiedzialności za tworzenie i realizację programu, stworzenie mechanizmów kompleksowego oceniania i doskonalenia programów kształcenia, kształtowanie wysokiej kultury jakości w środowisku akademickim Wydziału, poprzez skłanianie nauczycieli akademickich do okresowych rozważań nad efektywnością stosowanych pomocy dydaktycznych i technik aktywizacji studentów, prawidłowości doboru treści kształcenia i literatury przedmiotu, a także metod weryfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Wskazano równocześnie na trudności jego realizacji i upowszechnianiu: pracochłonność i czasochłonność realizacji procedur, biurokratyzacji, niewystarczająca gotowość członków społeczności akademickiej i interesariuszy zewnętrznych do podejmowania dodatkowych obowiązków, brak zintegrowanych systemów informatycznych, brak bazy danych pracodawców zatrudniających absolwentów Wydziału, weryfikacja efektów kształcenia na poziomie przedmiotu dokonywana na podstawie opinii wykładowcy powoduje, że pomiar należy traktować jako subiektywny i pośredni, dlatego Wydziałowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia rekomendował (prace nad doskonaleniem narzędziowym kontynuuje obecna Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia) uzupełnienie ankiety *Ankieta – ocena efektów kształcenia (nauczyciel akademicki)* o *Ankieta – ocena efektów kształcenia (student)*. Np. na ostatnich zajęciach (po kolokwium / egzaminie) prowadzący zajęcia przekazywałby studentom do wypełnienia ankietę, w której byłaby wskazana nazwa przedmiotu oraz wymienione efekty kształcenia (wiedza, kompetencje, umiejętności). W ankiecie student, w odniesieniu do danego przedmiotu, w skali 1-5 oceniałby subiektywnie stopień osiągnięcia zakładanych celów i opanowania przez niego zakładanych efektów kształcenia. Narzędzie mogłoby wspierać nauczyciela akademickiego w pracach nad doskonaleniem programu kształcenia dla przedmiotu.

Doskonalenie i realizację programu kształcenia na kierunku *Ekonomia* wspiera opinia interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych Wydziału. Poprzez wykorzystanie badań ankietowych oraz wywiadów bezpośrednich identyfikowane są potrzeby i oczekiwania, zarówno studentów, jak i przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego. Systematyczna analiza oczekiwań wspomnianych interesariuszy oraz interaktywny, cykliczny przegląd programu kształcenia możliwe są dzięki ścisłej współpracy z Radą Studentów oraz Radą Menedżerów Biznesu i Administracji. Opinia studentów poznawana jest poprzez cykliczne przeprowadzanie badań ankietowych przy wykorzystaniu: ankiety studenta dotyczącej oceny zajęć dydaktycznych, w której studenci dokonują oceny wykładów, ćwiczeń i laboratoriów w zakresie następujących kryteriów ogólnych i szczegółowych: sprawność organizacyjna; przygotowanie merytoryczne nauczyciela akademickiego; trafność doboru pomocy dydaktycznych; etyka i kultura osobista, ankiety studenta dotyczącej oceny poziomu pracy administracji oraz bazy dydaktyczno-bytowej.

Dzięki współpracy z Radą Menedżerów Biznesu i Administracji, Wydział wspierany jest we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w zakresie prowadzonych badań naukowych i prac rozwojowych na rzecz podmiotów gospodarczych; ewaluacji i doskonalenia jakości programów kształcenia w celu ich dostosowania do potrzeb rynku pracy; uczestniczenia w realizacji procesu dydaktycznego (np. warsztaty), a także stwarzania studentom Wydziału możliwości odbywania praktyk oraz staży zawodowych. Poza tym raz na trzy lata przeprowadzane są wśród pracodawców, zatrudniających absolwentów Wydziału, badania ankietowe (*Ankieta pracodawcy dotycząca oceny absolwenta Wydziału Ekonomii, Zarządzania i Turystyki Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu*). Wnioski z badań są jednym z elementów służących ewaluacji i doskonaleniu jakości programów kształcenia. Ponadto współpraca z przedstawicielami regionalnego rynku pracy pozwala na dostosowanie struktury

kwalifikacji absolwenta kierunków, a także definiowanie efektów kształcenia dla różnych form kształcenia. Absolwenci także wypełniają ankietę pozwalającą ocenić jakość kształcenia oraz przydatność studiów na Wydziale Ekonomii, Zarządzania i Turystyki w Jeleniej Górze.

Wyniki zewnętrznych ocen jakości kształcenia, zwłaszcza przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego i absolwentów są komplementarne z ocenami interesariuszy wewnętrznych i brane pod uwagę w doskonaleniu programu kształcenia na kierunku *Ekonomia*. Wydział każdego roku przeprowadza badanie zgodności efektów kształcenia z wymaganiami interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. Programy opiniują członkowie Rady Menedżerów i Biznesu i inni partnerzy projektu „Pomosty – Wydział – Praktyka Gospodarcza”. Najlepsze wzorce czerpane są z najlepszych europejskich i światowych praktyk kształcenia poznawanych w ramach projektu „Centrum Jakości Kształcenia” czy w wydziałowych projektach, takich jak: „Polityka jakości” i „Centrum Informacji Naukowej”. W związku z tym, aby proces dydaktyczny na kierunku *Ekonomia* nie ograniczał się do przekazywania wiedzy przez wyznaczonych do tego naukowców, ale zawierał szereg nowoczesnych form i sposobów rozwijania wiedzy w programie kształcenia przebudowano nie tylko zestaw głównych, kierunkowych przedmiotów, ale także znacznie uatrakcyjniono zróżnicowaną ofertę specjalności. Istotne dla doskonalenia programu kształcenia stało się zwiększanie skali i zakresu praktyk i staży studenckich. Wydział osiąga ten cel poprzez projekt „Praktyki i staże studenckie” oraz włączając się w inicjatywę „Program Polskich Ram Jakości Staży i Praktyk”. Ponadto zwiększana jest mobilność studentów Wydziału, głównie w ramach uczestnictwa w programie Erasmus i Erasmus Plus.

W skład Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia wchodzi przedstawiciel studentów, którego rolą jest zarówno włączanie się w bieżące kwestie będące przedmiotem prac Komisji, jak również przedstawianie stanowiska studenckiego i propozycji zmian w aspektach kluczowych odnoszących się do procesu kształcenia. W głównej mierze odnosi się to do zmian w planach i programach studiów, procedurach obowiązujących na Wydziale oraz propozycji zgłaszanych przez samych studentów.

W celu zapewnienia jakości kształcenia, prowadzone są na Wydziale hospitacje zajęć dydaktycznych. Swoim zakresem obejmują one wszystkich nauczycieli akademickich. Ponadto oparte są o szczegółowe procedury, w tym hospitowanie zajęć prowadzonych przez samodzielnych pracowników naukowych, możliwość przeprowadzenia hospitacji na prośbę nauczyciela lub na podstawie skarg studentów.

Analiza działań, o których mowa dokonana w czasie wizytacji wskazała, iż w wyniku monitorowania i okresowych przeglądów programów kształcenia podjęto następujące działania doskonalące jakość kształcenia w zakresie:

Procesu dydaktycznego:

1. Odstąpiono od układania zajęć w wielogodzinne bloki (zrealizowano na stacjonarnych studiach I i II stopnia). Respektowana jest zasada w myśl, której student w danym dniu nie może mieć więcej niż 2 godziny zajęć dydaktycznych z jednym nauczycielem akademickim. Zjawisko tzw. „blokowania zajęć” niekorzystnie wpływało na zdolność utrzymania uwagi studenta na prezentowanych treściach, a w konsekwencji obniżało jakość prowadzonych zajęć dydaktycznych.
2. Precyzyjnie uregulowano kwestie związane z przenoszeniem zajęć dydaktycznych. Kwestia organizacji procesu dydaktycznego w tym sposobu realizacji zajęć dydaktycznych, sposobu postępowania w sytuacjach wymagających zmiany przyjętego wcześniej harmonogramu została uregulowana Zarządzeniem Nr 1/2015 Dziekana Wydziału.
3. Zwiększono w metodach i technikach prowadzenia zajęć dydaktycznych, udział innowacyjnych metod i technik stanowiących istotny element weryfikowania efektów kształcenia poprzez wprowadzenie m.in. debaty oksfordzkiej, zajęć w ramach Wirtualnej

Firmy Konsultingowej, gier strategicznych, warsztatów kompetencji przedsiębiorczych, treningów interpersonalnych umiejętności, „gier biznesowych”, warsztatów z praktykami, itp.

4. Podniesiono jakość zajęć dydaktycznych w zakresie: przygotowania merytorycznego, sprawności organizacyjnej oraz trafności doboru pomocy naukowych i technik aktywizacji studentów (jako rezultat systematycznie prowadzonych hospitacji zajęć dydaktycznych oraz badania opinii studentów nt. jakości prowadzonych zajęć).

Infrastruktury wspomagającej proces dydaktyczny:

1. Wdrożono unikalny autorski programu *Zapisy* jako odpowiedź na coraz częściej podejmowane przez studentów różne formy aktywności, w tym także ze względu na podejmowaną w toku studiów, pracę zawodową. Program pozwala na tworzenie indywidualnego, tygodniowego planu zajęć dostosowanego do preferencji studentów (zajęcia z wybranym prowadzącym, bądź dogodne godziny zajęć). Jest to unikatowy sposób planowania zajęć, ponieważ w praktyce wszyscy studenci realizują indywidualną organizację studiów.
2. Odstąpiono od zapisów na seminaria dyplomowe drogą tradycyjną na rzecz zapisów elektronicznych w celu stworzenia możliwości dostępu do promotora większej liczbie studentów oraz w celu zobiektywizowania kryteriów naboru na seminaria dyplomowe.
3. Wprowadzono dla studentów udogodnienia związane z pracą dziekanatu (5 godzin dziennej pracy przeznaczane jest na bezpośrednią obsługę studenta). W szczególnych okresach (np. czas składania prac dyplomowych przez studentów) czas pracy dziekanatu ulega dodatkowemu wydłużeniu.

W czasie spotkania z osobami odpowiedzialnym za WSZJK na Wydziale przedstawiono wnioski i zalecenia Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia zawierające obszary pozytywnie zweryfikowane oraz obszary wymagające dalszych usprawnień i modyfikacji podjęte w ramach monitorowania i okresowych przeglądów

Obszary dotychczasowych działań doskonalących na kierunku *Ekonomia* w roku akademickim 2015/2016 i 2016/2017

Badany obszar	Wnioski z monitorowania i przeglądów, programów kształcenia	Działania doskonalące
Opracowanie programu kształcenia	<ul style="list-style-type: none"> – Monitoring programu kształcenia (ankiety i spotkania ze studentami) na kierunku Ekonomia, specjalność <i>Ekonomia menedżerska</i> studia I stopnia wskazał powtórzenia treści programowych, co spowodowało konieczność modyfikacji programu. – Robocze spotkania z otoczeniem biznesowym w ramach m.in. Rady Menedżerów Biznesu i Administracji, spotkań z partnerami biznesowymi Wydziału (m.in.: firmy i instytucje realizujące Staże na Start) oraz ankieta oceny programu Ekonomia na I i II stopniu studiów stacjonarnych i niestacjonarnych przeprowadzona w styczniu 2017 r. pozwoliła wskazać zakres zmian w modyfikowanym programie kształcenia na cykl 2017-2020 (I stopień studiów) i cykl 2017-2019 (II stopień studiów). Wyniki ankiet wskazały na konieczność określenia na nowo sekwencji przedmiotów oraz 	<ul style="list-style-type: none"> – Od 1.10.2016 r. studenci rozpoczęli studia w ramach zmodyfikowanych programach kształcenia na specjalności: <i>Ekonomia menedżerska</i> (Uchwała Rady 98/2015 Wydziału z 21.12.2015) – <i>zmiana nazw przedmiotów i treści programowych (korekty w Sylabusach)</i>. Pozwoliło to na wykluczenie powtórzeń treści programowych i zwiększyło atrakcyjność programu kształcenia np.: Metody ilościowe w badaniach marketingowych zmieniono zgodnie z oczekiwaniami na Badania rynku w praktyce (z udziałem praktyka), Analiza makroekonomia zmiana na Makroekonomiczne otoczenie firmy (warsztat z praktykiem), Analiza strategiczna (projekt) itp.. – Modyfikacja programu kształcenia dla kierunku EKONOMIA, zwiększenie dopasowania programu kształcenia do wymagań rynku pracy, zwiększenie udziału zajęć z udziałem praktyków oraz

	wykluczenie powtarzających się treści programowych (np. <i>Międzynarodowe stosunki gospodarcze, Europejska integracja gospodarcza, Ekonomia międzynarodowa</i>)	zmiana metod dydaktycznych w kierunku aktywizujących i interaktywnych (zmodyfikowany program kształcenia na kierunku Ekonomia – Uchwała Rady Wydziału z 5.05.2017 r.).
Monitorowanie procesu kształcenia	– Na Wydziale prowadzony jest regularny monitoring rozkładu ocen, badanie przyczyn niepodjęcia studiów, badanie ilości wpisów warunkowych oraz przedłużeń sesji i terminu składania pracy dyplomowej.	– Prodziekan ds. Dydaktyki na podstawie danych z USOS po zakończeniu każdego semestru i sesji egzaminacyjnej analizuje otrzymane wyniki oraz prezentuje na posiedzeniu Rady Wydziału. W przypadku rezygnacji ze studiów przeprowadzana jest rozmowa ze studentem, celem ustalenia powodów rezygnacji (dominujący powód w semestrze zimowym 2016/17 – podjęcie pracy na pełny etat oraz wyjazd za granicę). W sytuacji dużej ilości ocen niedostatecznych Prodziekan przeprowadza rozmowę ze studentami (Rada Studentów) oraz z Wykładowcą jednocześnie analizując prace etapowe i egzaminacyjne celem ustalenia zaleceń na kolejny cykl zajęć dydaktycznych (np. zmiany metod dydaktycznych, czy formy weryfikacji efektów). – Ponadto wprowadzono dwa projekty: Elementarz Studenta skierowany do 1 roku I stopnia oraz Vademecum Studenta, podczas których studenci są informowani o zasadach weryfikacji efektów, zasadach oceniania prac itd.
Weryfikacja efektów kształcenia na etapie procesu dyplomowania	Zdiagnozowano problem niezgodności tematyki prac dyplomowych z kierunkiem studiów (do roku akademickiego 2015/16 tworzono jedną listę promotorów bez podziału na kierunki).	– Uchwała Rady Wydziału z 16.12. 2016 r. dotycząca zapisów na seminaria (grudzień 2016) wprowadziła zasadę tworzenia odrębnych list promotorów z podziałem na kierunki (uprawnieni do bycia Promotorem zostali samodzielni pracownicy nauki oraz adiunkci, którzy prowadzą zajęcia w ramach kierunku). – Uchwała Rady Wydziału z 16.12. 2016 r. wskazała wymogi formalne i merytoryczne zaliczenia seminarium dyplomowego. – Uchwałą Rady Wydziału z 27.01.2017 r. przyjęto zaktualizowane standardy pracy dyplomowej wskazując np.: na konieczność formułowania na studiach II stopnia hipotezy badawczej. Powyższe działania powinny całkowicie zniwelować zdiagnozowany problem i podnieść jakość prac dyplomowych.

Obszary pozytywnie zweryfikowane (diagnoza dokonana w 2015/2016)

Cel (kontynuacja)	Sposoby osiągnięcia celu (wymagają permanentnego udoskonalania)
Zagwarantowanie i utrzymanie permanentności potwierdzania aktualności efektów kształcenia zakładanych dla programów kształcenia na kierunkach studiów prowadzonych na Wydziale, tj. ich zgodności ze stanem wiedzy i praktyki oraz ich trafności w stosunku do oczekiwań rynku pracy poprzez bieżącą ocenę:	– Weryfikacja stopnia realizacji celów i efektów kształcenia dla przedmiotów realizowanych w ramach kierunków, specjalności, form, poziomów i rodzajów studiów (<i>Ankieta – ocena efektów kształcenia</i>), w której na koniec każdego roku akademickiego wszyscy nauczyciele akademicy, w odniesieniu do prowadzonych przez siebie przedmiotów, w skali 1-5

<ul style="list-style-type: none"> - stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia dla przedmiotu; - procesu dydaktycznego i infrastruktury wspierającej proces dydaktyczny. 	<p>oceniają stopień realizacji celów i efektów kształcenia. Nauczyciele akademicki wskazują także, czy istnieje potrzeba modyfikacji w nowym sylabusie założonych dla przedmiotu celów, liczby i zawartości merytorycznej efektów kształcenia.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Weryfikacja stopnia uwzględnienia efektów kształcenia w sylabusach przedmiotów prowadzonych w ramach kierunków, specjalności, form, poziomów i rodzajów studiów (pozwala na nią macierz zbiorcza systemu KRK Sylabus, która ilustruje ile i jakie przedmioty realizują poszczególne efekty (raz w roku). - Weryfikacja przez metody oceny studenta. Nauczyciel akademicki wskazuje w sylabusie, które efekty kształcenia będzie weryfikował poprzez egzaminy, a które poprzez: prace kontrolne, projekty, aktywność na zajęciach, prace własną. Dodatkowo zobligowany jest do wskazania procentowego udziału danej metody oceny w weryfikacji efektów kształcenia w ocenie danego przedmiotu. - Ewaluacja i doskonalenie jakości kształcenia (w tym programów kształcenia) poprzez: <ul style="list-style-type: none"> ✓ monitorowanie zajęć dydaktycznych i monitorowanie efektów kształcenia na rynku pracy jako przykład procesów doskonalących jakość kształcenia (hospitacja zajęć dydaktycznych, ankietyzacja studenta / doktoranta dotycząca oceny zajęć dydaktycznych, ankietyzacja studenta / doktoranta dotycząca oceny pracy Dziekanatu, Biblioteki, Działu Informacji i Rozwoju (obecnie Biuro Obsługi Wydziału), działów odpowiedzialnych za obsługę administracyjno-bytową, ankietyzacja absolwenta nt. jakości kształcenia i przydatności studiów na Wydziale, ankietyzacja nauczyciela akademickiego dotycząca oceny poziomu pracy administracji oraz oceny bazy dydaktyczno-bytowej, ankietyzacja pracodawcy dotycząca oceny absolwenta Wydziału; ✓ dostosowywanie programów nauczania do potrzeb rynku pracy (udział Rady Menedżerów Biznesu i Administracji).
--	--

Obszary wymagające dalszych usprawnień i modyfikacji (diagnoza dokonana w roku akademickim 2015/2016)

Proces dydaktyczny i jakość kształcenia		
Zdiagnozowany problem	Rekomendacje	
Częsty brak komentarzy do ocen z prac zaliczeniowych i egzaminacyjnych (kolokwia, projekty, testy, itp.)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Obligatoryjność komentarzy uzasadniających oceny niedostateczne. 2. Komentarz uzasadniający do ocen innych, niż oceny niedostateczne (zalecany). 	<ul style="list-style-type: none"> - Nauczyciel akademicki odpowiedzialny za przedmiot - Kierownik Katedry / Zakładu / Studium, w którym prowadzony jest przedmiot
Brak komentarzy do ocen cząstkowych z egzaminu dyplomowego (licencjackiego, magisterskiego)	Zalecany komentarz uzasadniający do ocen cząstkowych z egzaminu dyplomowego. W komentarzu zaleca się określenie, jakie aspekty odpowiedzi wskazują, że student ma wiedzę z	<ul style="list-style-type: none"> - Prodziekan ds. studiów stacjonarnych - Prodziekan ds. studiów

	<p>danego zakresu na poziomie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nieakceptowalnym (ocena niedostateczna) - podstawowym / ponadprzeciętnym (ocena dostateczna / ocena dostateczna +) - dobrym / wysokim (ocena dobra / ocena dobra +) - bardzo wysokim (ocena bardzo dobra) 	niestacjonarnych
<p>Tematyka niektórych prac dyplomowych (licencjackich, magisterskich) nie jest ściśle skorelowana z kierunkiem / specjalnością, na której studiuje autor pracy. Przyczyn takiego stanu należy upatrywać w „niedociążeniach godzinowych” niektórych nauczycieli akademickich. Dzięki godzinom seminaryjnym z puli nadgodzin innych pracowników, mogą oni realizować pensum. Zdaniem Wydziałowego Zespołu ds. jakości kształcenia, rozwiązanie takie należy potraktować jako przejściowe, a nie jako permanentne (w długim okresie może wpłynąć na utrwalenie negatywnych tendencji i obniżenie jakości kształcenia na Wydziale).</p>	<p>Zaleca się, podczas zapisów na seminaria dyplomowe, zagwarantowanie każdemu studentowi dostępu do minimum 2 opiekunów naukowych, których domeny badawcze i obszary tematyczne są zbieżne z kierunkiem / specjalnością, na której studiuje.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Prodziekan ds. studiów stacjonarnych - Prodziekan ds. studiów niestacjonarnych - Opiekun kierunku / specjalności
<p>Układanie zajęć w tzw. bloki czterogodzinne na niestacjonarnych studiach I i II stopnia. Zjawisko nie jest nagminne, ale zauważalne. „Blokowanie zajęć” może niekorzystnie wpływać na zdolność utrzymania uwagi studenta na prezentowanych treściach, a w konsekwencji obniżyć jakość prowadzonych zajęć dydaktycznych.</p>	<p>Bezwzględnie wymagane respektowanie zasady, zgodnie z którą, student nie może mieć więcej niż dwie godziny zajęć dydaktycznych z danego przedmiotu w jednym dniu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Prodziekan ds. studiów niestacjonarnych
<p>Weryfikacja efektów kształcenia na poziomie przedmiotu dokonywana jest wyłącznie na podstawie opinii wykładowcy (powoduje to, że pomiar należy traktować jako subiektywny i pośredni.</p>	<p>Zaleca się uzupełnienie <i>Ankieta – ocena efektów kształcenia (nauczyciel akademicki)</i> o <i>Ankieta – ocena efektów kształcenia (student)</i>. Na ostatnich zajęciach (po kolokwium / egzaminie) prowadzący zajęcia przekazywałby studentom do wypełnienia ankietę, w której byłaby wskazana nazwa przedmiotu oraz wymienione efekty kształcenia (wiedza, kompetencje, umiejętności). W ankiecie student, w odniesieniu do danego przedmiotu, w skali 1-5 oceniałby subiektywnie stopień osiągnięcia zakładanych (wymienionych) celów i opanowania przez niego zakładanych (wymienionych) efektów kształcenia. Narzędzie mogłoby wspierać nauczyciela akademickiego w pracach nad doskonaleniem programu kształcenia dla przedmiotu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Wydziałowy Zespół ds. jakości kształcenia
<p>Niechęć ze strony niektórych samodzielnych pracowników przed poddaniem się procesowi hospitacji zajęć dydaktycznych</p>	<p>Problem do przedłożenia pod obrady Wydziałowej Komisji ds. dydaktyki</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Wydziałowa Komisja ds. dydaktyki
<p>Mankamenty wskazywane przez studentów w <i>Ankieta studenta / doktoranta dotycząca oceny zajęć dydaktycznych na Wydziale Ekonomii,</i></p>	<p>Wyniki ankiet przekazywane są Kierownikom Katedr / Zakładów / Studium z zaleceniem</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Kierownik Katedry / Zakładu / Studium

Zarządzania i Turystyki w Jeleniej Górze dotyczą głównie trafności doboru pomocy dydaktycznych i technik aktywizacji studentów, sprawności organizacyjnej. Nie są jednak zjawiskiem nagminnym i odnoszą się do konkretnych pracowników.	przedyskutowania zdiagnozowanych problemów z podległymi pracownikami.	
Słaby obieg informacji wewnętrznej, co może przyczynić się do słabej identyfikacji pracowników z Wydziałem i dużej bierności oraz braku zaangażowania w rozwój Wydziału	Zalecane spotkania władz Wydziału z pracownikami (np. na początku każdego roku akademickiego) w celu poinformowania o bieżącej sytuacji Wydziału, planowanych kierunkach rozwoju i zmian	– Władze dziekańskie

3.2

Wszystkie informacje dotyczące stanu aktualnego, ale również historii i perspektyw w zakresie strategicznych zamierzeń Wydziału, cyklu kształcenia oraz oferty kształcenia, programów nauczania, harmonogramów zajęć, zakresu i innych charakterystyk przedmiotów, dostępności pracowników i profili kompetencyjnych są dostępne na stronie internetowej Wydziału (www.ezit.ue.wroc.pl) i Uczelni (www.ue.wroc.pl).

Na stronie internetowej Wydziału znajdują się w szczególności informacje dotyczące: oferty edukacyjnej – opis programów kształcenia każdego kierunku studiów na każdym poziomie i trybie studiów, planów studiów, programów studiów, przedmiotów do wyboru, systemu punktów ECTS, regulaminu studiów, warunków i zasad udzielania stypendiów i inne informacje dotyczące procesu dydaktycznego, strefy studenta (ogłoszenia dotyczące najważniejszych wydarzeń mających miejsce zarówno na Wydziale, jak i całym Uniwersytecie Ekonomicznym – informacje dotyczące staży i praktyk zawodowych, funkcjonowania kół naukowych, oferty Erasmusa, i szereg dokumentów do pobrania) plany zajęć (opis planów zajęć dla wszystkich kierunków studiów realizowanych na każdym poziomie i trybie studiów na Wydziale, harmonogramy zjazdów, zmiany w planach i terminach), konkursu MNiSW „Konkurs o milion” – Wirtualna Studencka Firma Konsultingowa i ePlatforma MOE, współpraca ze szkołami średnimi.

Na stronie internetowej zamieszczone są również wszystkie istotne wewnętrzne akty prawne związane z tokiem studiów. Ponadto znajdują się tam aktualne informacje na temat władz, administracji, pracowników, działalności naukowej, współpracy międzynarodowej i biblioteki. Oprócz strony internetowej wskazane informacje są przekazywane do wiadomości zainteresowanych w sposób tradycyjny, tj. wywieszane w gablotach dziekanatów, katedr i innych jednostek wydziałowych, jak również pocztą elektroniczną. Dzięki systemowi USOS oraz programowi PSSOR można zapoznać się z opisami efektów kształcenia kierunku oraz poszczególnych przedmiotów i zajęć, punktacją ECTS, metodami i narzędziami weryfikacji zakładanych efektów kształcenia oraz literaturą wskazaną przez prowadzących. Udostępnienie takiego zakresu informacji pozwala poddać je publicznej ocenie.

Wszystkie materiały zamieszczane na stronie internetowej mogą być pobierane w formie dokumentów elektronicznych oraz możliwe jest dokonywanie ich wydruków i kopii. Poprzez stronę internetową Wydziału studenci mogą korzystać z systemu USOS, USOSweb, Facebook, które dają możliwość m.in. uzyskania informacji na temat planu zajęć, sylabusów poszczególnych przedmiotów, bieżących informacji dotyczących zajęć dydaktycznych (w tym ocen z przedmiotów), zapisów na kursy ogólnouczelniane, lektoraty oraz zajęcia z wychowania fizycznego.

Na stronie internetowej Wydziału znajdują się również informacje na temat funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, w tym: skład Komisji ds. Jakości Kształcenia, dokumentacja opracowywana przez Zespół, opis

podejmowanych działań. Za aktualizację tych informacji odpowiedzialny jest Prodziekan ds. Dydaktyki.

Na Wydziale nad stroną internetową opiekę merytoryczną sprawuje Prodziekan ds. Rozwoju, do zadań którego należy, m.in. promocja Wydziału, natomiast pracownicy Biura Promocji i Obsługi Ośrodka Komputerowego administrują stroną i realizują nad nią nadzór techniczny.

Za zamieszczanie informacji na stronie odpowiada pracownik Biura Promocji. Do zadań pracownika Biura Promocji w porozumieniu z Prodziekanem ds. Nauki, należy umieszczanie i cykliczne monitorowanie informacji o sprawach naukowych (np. konferencjach, projektach badawczych i dydaktycznych, publikacjach). Informacje dotyczące spraw studenckich są zamieszczane i uaktualniane przy nadzorze merytorycznym Prodziekana ds. Dydaktyki.

Dla kandydatów dostępne są następujące informacje: a) Drzwi otwarte organizowane dwa razy w roku, na których oprócz prezentowania oferty i opisu procesu i procedur rekrutacyjnych odbywają się wykłady dedykowane (np. bieżącym tematom olimpiad) oraz spotkania kandydatów ze studentami; b) Warsztaty i spotkania informacyjne dla kandydatów na Wydziale, często dedykowane wybranym szkołom czy klasom, udział kandydatów w spotkaniach organizacji studenckich, staże i praktyki w Wirtualnej Studenckiej Firmie Konsultingowej; c) Warsztaty w szkołach ponadgimnazjalnych, realizowane według programu konsultowanego z przedstawicielami szkół średnich w Regionie (Katalog Warsztatów dla Uczniów Szkół Ponadgimnazjalnych), które stanowią źródło informacji o zakresie, sposobach i formach studiowania na Wydziale, pozwalają również poznać wykładowców i ich dorobek naukowy; d) Targi edukacyjne dla kandydatów organizowane przez szkoły i niezależne organizacje rynku edukacyjnego i rynku pracy; e) Stoiska informacyjne w szkołach (tablice informacyjne) i przedsiębiorstwach, gdzie oprócz prezentacji oferty, przekazywane są informacje na temat wydarzeń rozwojowych na Wydziale i uczestnictwo w imprezach organizowanych w szkołach (festyny, konkursy) i przedsiębiorstwach (konferencje, wystawy i inne); f) Informacje przekazywane podczas różnego rodzaju konkursów dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych (np. współorganizowana przez Wydział Olimpiada Przedsiębiorczości); g) Informacje w czasopiśmie branżowym na temat działalności (celów, korzyści z przynależności) kół naukowych i organizacji studenckich (np. LOGRiT w Logistyce nr 2/2017); h) Strona internetowa i zakładka Kandydaci; i) Media społecznościowe (facebook, snapchat), gdzie prezentowane są wszystkie wydarzenia, również te, w których mogą uczestniczyć kandydaci; j) Standardowe nośniki informacji wykorzystywane w kampaniach promocyjnych oraz w celu informowania o osiągnięciach Wydziału takie jak: ogłoszenia i wywiady w prasie i w radiu, outdoor, reklama mobilna i internetowa; k) Bezpośredni kontakt z opiekunami kierunków i specjalności.

Dla studentów to: a) Elementarz Studenta, projekt informacyjny, który przybliży cały tok kształcenia i jego uwarunkowania studentom pierwszego roku; b) Vademecum Studenta, dedykowane wybranym rocznikom przypominające o istotnych punktach w ich kształceniu na tym etapie studiów; c) Rada Studentów stanowiąca platformę wymiany opinii na temat wszystkich istotnych etapów kształcenia, wyzwań dla poszczególnych grup, w tym indywidualnych oraz źródło uprawnień dla wszystkich obszarów aktywności naukowo-organizacyjnej studentów; d) Komunikator w postaci projektu „Napisz do Dziekana” gdzie zadawane są pytania lub przekazywane informacje, które znajdują odpowiedź podczas spotkań komisji, Rady Studentów czy spotkań innych gremiów; e) Dni Specjalności, gdzie studenci uzyskują informacje na temat oferty dydaktycznej, form i metod prowadzenia zajęć oraz korzyściach wynikających ze studiowania na wybranych specjalnościach danego kierunku;

f) Strona internetowa w zakładce dedykowanej studentom; g) Bazy praktyk, dostępne dla studenta w Biurze Obsługi Wydziału (wskazówki na stronie internetowej); h) Media społecznościowe, gdzie prezentowane są wszystkie wydarzenia z życia Wydziału i Uczelni; i) Standardowe nośniki informacji wykorzystywane w kampaniach promocyjnych oraz w celu informowania o osiągnięciach Wydziału takie jak: ogłoszenia i wywiady w prasie i w radiu, outdoor, reklama mobilna i internetowa; j) Bezpośredni kontakt z opiekunami kierunków i specjalności.

Dla otoczenia społeczno-ekonomicznego to: a) Strona internetowa; b) Media społecznościowe; c) Rada Menedżerów Biznesu i Administracji, podczas której prezentuje się bieżącą ofertę, projekty dydaktyczne, naukowe i rozwojowe oraz inne inicjatywy realizowane i planowane na Wydziale; d) Spotkania w klastrach, jako miejsca wymiany informacji; e) Spotkania i stoiska w przedsiębiorstwach i jednostkach samorządowych prezentujące ofertę współpracy; f) Katalog Kompetencji Naukowych i Biznesowych, jako źródło informacji o potencjale współpracy z Wydziałem; g) Seminaria Naukowe dedykowane rozwojowi Regionu, gdzie prezentowane są koncepcje i pomysły wspierające rozwój gospodarczy i społeczny Regionu.

Na Wydziale Ekonomii, Zarządzania i Turystyki w Jeleniej Górze ocena dostępu do informacji odbywa się poprzez ankietyzację kandydatów i studentów 1 roku oraz wszystkich studentów (w ramach systemu ocen jakości kształcenia). Dane na temat dostępności informacji uzyskuje się również w ramach cytowanych projektów związanych z komunikowaniem się ze studentami (Drzwi Otwarte, Elementarz Studenta, Vademecum Studenta, Rada Studentów). Istotnym sposobem oceny jest licznik odwiedzin stron Wydziału oraz projekt „Napisz Do Dziekana”, gdzie wszystkie grupy odbiorców mogą przekazać swoje uwagi i sugestie związane z zakresem, formą i użytecznością prezentowanych informacji. Inne sposoby weryfikacji publicznego dostępu do informacji to, m.in.: opinie uzyskiwane w ramach spotkań Rady Menedżerów Biznesu i Administracji; opinie uzyskiwane w ramach spotkań z dyrektorami i nauczycielami szkół ponadgimnazjalnych; opinie w mediach społecznościowych, szczególnie w obszarze komentarze i w grupach zamkniętych dedykowanych; miejsca w rankingach i wyniki konkursów o charakterze krajowym i regionalnym.

Ocena odbywa się cyklicznie (ankietyzacja, spotkania) oraz ustawicznie (projekty komunikacyjne, licznik odwiedzin czy Napisz do Dziekana). Ocenie podlega każda informacja, również ta o charakterze strategicznym, kiedy to wszystkie grupy mogą zapoznać się ze strategią Wydziału i Uczelni oraz skomentować te informacje z wykorzystaniem podanych wyżej form komunikacji. Korekta niezgodności sygnalizowanych przez grupy odbiorców czy też identyfikowanych podczas gromadzenia danych (licznik odwiedzin) następuje natychmiast, a jej zapis znajduje się w dokumentacji: archiwum strony www, protokoły Rady Wydziału i Komisji Wydziałowych, protokoły Rady Studentów, wyniki ankiet, zapisy na platformie MOE i inne.

W czasie spotkania z osobami odpowiedzialnym za WSZJK na Wydziale przedstawiono wnioski i zalecenia Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia wynikające z oceny publicznego dostępu do informacji.

Badany obszar	Wnioski z monitorowania i przeglądów, badań oraz rozmów (kto wskazał na konieczność zmian)	Działania doskonalące
Dostępność danych na stronie internetowej, jakość strony internetowej	– Monitoring oceny strony internetowej i dostępności danych na stronie internetowej (ankieta i spotkania ze studentami w ramach Rady Studentów) wskazał problemy z zapisywaniem niektórych plików, wyszukiwaniem informacji w trybie „wyszukiwarka” i brakiem	– Strona internetowa będzie modyfikowana w trakcie przerwy wakacyjnej 2017 r., a drobne poprawki np. związane z uzupełnianiem dat umieszczonych plików, zostały już naniesione. (Protokół Rady Studentów z dnia 30.05.2017 r.)

	<p>możliwości identyfikacji daty załączonych informacji. (Źródło: Wyniki badań - ankieta uczelniana z systemu USOS dotyczącej: Dziekanat, Infrastruktura, Strona internetowa.)</p> <p>– Spotkanie z Członkami Rady Studentów wykazało braki informacyjne na stronie internetowej (Studenci zgłosili iż na stronie internetowej naszego wydziału nie zostały zaktualizowane godziny otwarcia dziekanatu). (Źródło: Protokół Rady Studentów – 04.04.2017 r.)</p>	<p>– Brakujące dane zostały uzupełnione, a przyczyna błędu leżąca w problemach technicznych strony internetowej całej Uczelni będzie niwelowana podczas przerwy wakacyjnej.</p>
Prezentacja oferty dydaktycznej Wydziału	<p>Brak aktywnej prezentacji oferty Wydziału na poziomie Wrocławia, w tym w ramach marketingu wewnętrznego. Zgłoszony w projekcie „Napisz do Dziekana” i zidentyfikowany podczas rozmów ze studentami. (Źródło: skrzynka „Napisz do Dziekana”</p>	<p>– Podjęto aktywne działania promocyjne, na terenie Wrocławia i całej Polski oraz promocję wewnętrzną (slajder informacyjny) dzięki zmianie struktury organizacyjnej wspierającej promocję Wydziału oraz w wyniku ustaleń dokonanych podczas spotkań Biura Promocji i Prodziekanów ds. Promocji i Rozwoju wszystkich Wydziałów Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu. Oferta Wydziału EZIT jest wyraźnie pozycjonowana w materiałach informacyjnych Uczelni. (Źródło: Raport z działań promocyjnych Wydziału w roku akademickim 2016-2017)</p>

W opinii studentów uczestniczących w spotkaniu z ZO PKA, zarówno Jednostka, jak i Uczelnia zapewniają równy i powszechny dostęp do informacji. Głównym źródłem informacji są strony internetowe. Studenci pozytywnie odnieśli się do struktury, układu i kompleksowości zawartych informacji na stronach internetowych Uczelni i Wydziału. Pozytywnie odnieśli się do bardzo dużego stopnia szczegółowości zamieszczanych informacji, a także wszystkich dokumentów dotyczących procesu studiowania. Wyrazili także pozytywną opinię o informacjach przekazywanych poprzez media społecznościowe, co ich zdaniem jest szczególnie atrakcyjne i wychodzi naprzeciw ich oczekiwaniom. Studenci uczestniczący w spotkaniu z ZO PKA pozytywnie odnieśli się do faktu, iż wszelkie propozycje zmian w układzie i treści strony internetowej Wydziału Ekonomii, Zarządzania i Turystyki, wychodzące ze strony studentów, głównie od Wydziałowej Rady Studentów, są uwzględniane przez władze Jednostki. Monitorowanie dostępu do informacji dla studentów odbywa się głównie poprzez comiesięczne spotkania Wydziałowej Rady Studentów z władzami Wydziału i obejmuje głównie uwzględnianie uwag i sugestii studentów w tym aspekcie.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Wydział Ekonomii, Zarządzania i Turystyki w Jeleniej Górze określił i wdrożył zasady (procedury) projektowania i zatwierdzania programów kształcenia. Prowadzi na kierunku *ekonomia* monitorowanie i okresowe (semestralne) przeglądy programów kształcenia z udziałem interesariuszy wewnętrznych (studentów i nauczycieli akademickich) i zewnętrznych (Rada Menedżerów Biznesu i Administracji). Systematyczna analiza tego procesu oraz systematyczna ocena osiągania przez studentów zakładanych efektów kształcenia prowadzi do

podejmowania działań doskonalących jakość kształcenia na ocenianym kierunku, również z uwzględnieniem zapotrzebowania rynku pracy.

Wydział zapewnia również publiczny dostęp do pełnych i aktualnych informacji o programach kształcenia oraz bieżącej realizacji procesu kształcenia, tj. zakładanych efektach kształcenia, organizacji i procedurach dotyczących toku studiów dla wszystkich grup interesariuszy. Zapewnia również dostęp do warunków rekrutacji dla kandydatów na studia.

Dobre praktyki

Wydział prowadzi działania doskonalące poprzez systematyczne badania skuteczności procedur postępowania związanych z monitorowaniem oraz okresowym przeglądem programów kształcenia.

- Ankietyzacja wielu aspektów odnoszących się do procesu kształcenia, w tym administracji, infrastruktury, biblioteki, itp.;
- Monitorowanie dostępu do informacji dla studentów;
- Kompleksowy dostęp do informacji i dokumentów związanych z procesem zapewnienia jakości kształcenia;
- Wystosowywanie informacji zwrotnych dotyczących ankietyzacji;
- Uwzględnianie uwag i sugestii studentów dotyczących układu, treści i struktury strony internetowej Wydziału.

Zalecenia

Brak

Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia

1.1.Liczba, dorobek naukowy/artystyczny oraz kompetencje dydaktyczne kadry

1.2.Obsada zajęć dydaktycznych

1.3.Rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

4.1.

Na kierunku *ekonomia* zajęcia prowadzi 80 pracowników, z których 4 posiada tytuł profesora, 16 stopień doktora habilitowanego, 51 doktora, 9 magistra. Wszyscy są zatrudnieni na Wydziale jako podstawowym miejscu pracy. Ponadto w procesie dydaktycznym uczestniczą doktoranci, praktycy oraz wizytujący Uczelnię zagraniczni wykładowcy.

Wśród prowadzących zajęcia profesorów i doktorów dominują nauczyciele posiadający dorobek naukowy w dyscyplinie *ekonomia*, mniej liczni są reprezentanci dyscyplin finanse i nauki o zarządzaniu. Taka struktura kadry odpowiada oferowanym treściom kształcenia w dziedzinie nauk ekonomicznych i trzech dyscyplinach naukowych tj. *ekonomia*, finanse, nauki o zarządzaniu.

Kadra kierunku *ekonomia* posiada długoletnie doświadczenie w prowadzeniu badań naukowych oraz znaczący i bogaty dorobek naukowy. Przegląd wykazu prac pozwolił stwierdzić, że pracownicy publikują swoje prace w czasopismach posiadających współczynnik Impact Factor m.in. Transformations in Business&Economics, Prague Economic Papers, Argumenta Oeconomica, czasopismach znajdujących się na listach A, B, C, w monografiach i materiałach z konferencji międzynarodowych publikowanych w bazie Web of Science. W latach 2013-2016 pracownicy realizujący zajęcia na ocenianym kierunku opublikowali ponad 640 publikacji znajdujących na listach MNiSW, 34 monografie i redakcje naukowe oraz 169 rozdziałów w monografiach, w tym pracownicy wskazani do minimum kadrowego dla kierunku *ekonomia* odpowiednio 432 publikacje znajdujące się na listach MNiSW, 20 monografii i redakcji i 92 rozdziały w monografiach.

Badania naukowe pracowników ściśle wiążą się z efektami kształcenia realizowanymi na kierunku *ekonomia*. Koncentrują się na problemach funkcji państwa i sektora publicznego, finansach publicznych w warunkach integracji i globalizacji, zastosowań nowoczesnych metod gromadzenia, przetwarzania i interpretacji danych, a w szczególności statystyki opisowej i matematycznej, informatyki biznesowej, analizy ekonometrycznej, modeli ekonometrycznych i metod prognozowania procesów gospodarczych w skali globalnej, lokalnej, gospodarki i organizacji, nowych trendach w gospodarce, wyjaśnianiu zdarzeń zachodzących w skali organizacji i jej otoczeniu społeczno-ekonomicznym.

Powiązanie dorobku kadry z dydaktyką znajduje odzwierciedlenie w poszerzaniu oferty dydaktycznej, nowelizacji treści programowych zajęć, opracowywaniu podręczników, skryptów, materiałów dydaktycznych oraz w projektach i tematach prac dyplomowych.

Bardzo dobre przygotowanie kadry do prowadzenia zajęć dydaktycznych potwierdziły hospitacje, spotkanie z kadrami oraz liczące się na krajowym rynku wydawniczym podręczniki m.in.: e-Aministracja, Modelowanie ekonometryczne z Excelem, Ekonomia sektora publicznego, Systemy zarządzania jakością i środowiskiem, Systemy Informatyczne Zarządzania, Microsoft Business Solutions Navision, Zarządzanie rozwojem lokalnym – studium przypadków, Ocena zdolności kredytowej. Przykłady i zadania, Wybrane zagadnienia analizy i oceny ekonomicznej projektów inwestycyjnych i in., które stanowią podstawę do realizacji efektów kształcenia na kierunku i stanowią uzupełnienie do innych metod dydaktycznych tj. symulacje, gry ekonomiczne, analizy wielopoziomowe i wielokryterialne, biznes plan, filmy edukacyjne.

O wysokim poziomie prowadzonych na kierunku zajęć dobitnie świadczy wyróżnienie kierunku jako laureata I edycji „Konkursu o Milion” za wdrożenie systemu KRK w ramach nowoczesnego procesu dydaktycznego dostosowanego do oczekiwań rynku pracy, zajęcie 5 miejsca w rankingu Perspektyw w 2016 r., stworzenie innowacyjnej metody kształcenia bazującej na koncepcji blended learning, tj. ePlatforma Mobilne Obserwatorium Ekonomiczne (MOE).

Do minimum kadrowego kierunku *ekonomia* studiów I stopnia Wydział zgłosił 41 osób, w tym do minimum studiów II stopnia 25. W strukturze minimum wskazano 3 profesorów, 5 doktorów habilitowanych i 33 doktorów.

Biorąc pod uwagę dorobek naukowy oraz obciążenia dydaktyczne, Zespół oceniający zaliczył do minimum kadrowego I stopnia 40 nauczycieli akademickich (4 profesorów, 11 doktorów habilitowanych, 25 doktorów) i do minimum kadrowego II stopnia 24 nauczycieli akademickich (3 profesorów, 5 doktorów habilitowanych i 16 doktorów). Jeden nauczyciel akademicki ze stopniem doktora nie został zaliczony do minimum z uwagi na brak obciążeń dydaktycznych i urlop.

Wszyscy zaliczeni do minimum kadrowego pracownicy posiadają aktualny dorobek naukowy, w tym w dyscyplinie: ekonomia – 25 osób, finanse – 9 osób, nauki o zarządzaniu – 6 osób, a więc w dyscyplinach naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku.

Dorobek naukowy kadry stanowiącej minimum kadrowe dotyczy ważnych zagadnień dyscypliny ekonomia tj. teorii ekonomii, makroekonomii, mikroekonomii, funkcji państwa, polityki ekonomicznej państwa, wzrostu gospodarczego, zrównoważonego rozwoju, współpracy transgranicznej, modelowania, pomiaru i oceny zjawisk z zakresu rozwoju regionalnego, współpracy transgranicznej, modelowania, pomiaru i oceny zjawisk z zakresu rozwoju regionalnego, konwergencji i zróżnicowania zjawisk społeczno-gospodarczych w ujęciu dynamicznym z wykorzystaniem metod ekonometrycznych i statystycznych oraz kapitału społecznego.

Dorobek naukowy pracowników związany z poszerzaniem wiedzy z zakresu finansów dotyczy sektora finansowego, kulturowych uwarunkowań instrumentów finansowych,

zarządzania długiem publicznym, finansów samorządowych, funduszy unijnych, bankowości, sprawozdawczości finansowej, rewizji finansowej, kryzysów finansowych i in.

Publikacje pracowników z zakresu nauki o zarządzaniu dotyczą zarządzania małymi i średnimi przedsiębiorstwami, marketingu przedsiębiorstw, zarządzania logistyką, metod zarządzania personelem, innowacyjności przedsiębiorstw, CSR, rachunkowości zarządczej, metod optymalizacji decyzji menedżerskich i in.

Zespół oceniający stwierdza, że minimum kadrowe dla kierunku *ekonomia* na poziomie studiów I i II stopnia jest spełnione. Należy też podkreślić, że minimum to jest stabilne, 34 nauczycieli akademickich zaliczonych do minimum tworzyło je także 6 lat wcześniej.

4.2.

Za obsadę zajęć dydaktycznych na kierunku *ekonomia* odpowiadają kierownicy katedr. Przydzielając zajęcia przyjęto zasadę uwzględniania zależności między dorobkiem naukowym i kompetencjami dydaktycznymi a zakresem merytorycznym prowadzonych przedmiotów. Każdy wskazany do obsady danego przedmiotu pracownik zobowiązany jest do przedstawienia sylabusu wraz z dorobkiem naukowym i doświadczeniem praktycznym. Na tej podstawie kierownik katedry decyduje o obsadzie zajęć i odpowiada za jej prawidłowość. Proces obsady zajęć monitoruje Wydziałowa Komisja ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. Oprócz dorobku i doświadczenia w obsadzie zajęć uwzględnia się także wyniki hospitacji zajęć oraz ankiet ewaluacyjnych studentów.

Dobrą praktyką jest wprowadzenie wymogu posiadania co najmniej 2 publikacji z zakresu zgłaszanego wykładu do wyboru oraz powierzanie zajęć warsztatowych praktykom i doktorantom.

Analiza obsady zajęć pozwala stwierdzić, że zachowano pełną zgodność formy i tematyki zajęć z kwalifikacjami formalnymi, dorobkiem naukowym i doświadczeniem praktycznym osób prowadzących. Wyjątek stanowi obsada seminariów dyplomowych. Za nieprawidłowość należy uznać powierzanie funkcji promotora i recenzenta prac magisterskich nauczycielom ze stopniem doktora.

4.3.

Polityka kadrowa prowadzona na Wydziale w Jeleniej Górze jest zintegrowana z zasadami obowiązującymi w ramach całego UE we Wrocławiu określonymi w Statucie. Zawarto w nim szczegółowe wymagania kwalifikacyjne dla poszczególnych stanowisk, tryb zatrudniania i zwalniania pracowników. Dobór kadry, zgodnie z Ustawą, następuje w trybie otwartego konkursu. Podstawowym warunkiem zatrudnienia nauczyciela akademickiego w ramach stosunku pracy jest trwałe przeciążenie zajęciami dydaktycznymi pracowników jednostki organizacyjnej o co najmniej 25%. Do zadań polityki kadrowej na Wydziale należy:

- prawidłowe powierzanie nauczycielom akademickim zajęć dydaktycznych,
- przeprowadzanie okresowej oceny dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego pracowników,
- monitorowanie i ocena jakości kształcenia poprzez system hospitacji i ankietyzacji,
- stwarzanie możliwości rozwoju kwalifikacji naukowych i dydaktycznych.

Tryb i zasady powierzania zajęć dydaktycznych poszczególnym pracownikom przedstawiono w pkt. 4.2 i oceniono pozytywnie. Do zadań dydaktycznych pracowników należy także sprawowanie nadzoru i ocena prac zaliczeniowych studentów oraz sprawowanie opieki nad pracami dyplomowymi pod względem merytorycznym, metodycznym i edytorskim.

Głównym celem okresowej oceny nauczycieli akademickich jest ustalenie stopnia wypełnienia przez nich obowiązków przewidzianych na danym stanowisku w obszarach badawczo-naukowym, dydaktycznym i organizacyjnym. Ocena prowadzona jest w formie elektronicznej z wykorzystaniem systemu informatycznego. Elektroniczny formularz

wypełniają wszystkie podmioty uczestniczące w ocenie: pracownik, kierownicy jednostek organizacyjnych, Wydziałowa Komisja ds. Rozwoju Kadr Naukowych. Ostateczna ocena należy do Senackiej Komisji ds. Rozwoju Kadr Naukowych. Otrzymanie oceny pozytywnej jest podstawą przedłużenia umowy o pracę, może też skutkować wnioskiem o nagrodę za wybitne osiągnięcia. Uzyskanie dwóch ocen negatywnych stanowi podstawę rozwiązania stosunku pracy.

Istotnym i ważnym elementem oceny osiągnięć dydaktycznych pracownika jest ocena jakości prowadzonych zajęć dydaktycznych uwzględniająca wyniki anonimowych ankiet studenckich oraz uwagi w protokołach z hospitacji zajęć dydaktycznych. Należy pozytywnie ocenić szeroką akcję promocyjną zachęcającą studentów do wypełniania ankiet, która przyniosła skutki w postaci 54% zwrotności. Stale doskonalony jest też proces hospitacji. Hospitacje są planowane i przeprowadzane bez wcześniejszego informowania osoby hospitowanej o jej terminie.

Na Wydziale stworzono system motywacji wspierających rozwój naukowy pracowników. Obejmuje on:

- nagrody Rektora za wyróżniającą się działalność naukowo-badawczą, dydaktyczną, organizacyjną, zaangażowanie w rozwój kadry oraz inne szczególne osiągnięcia np. aktywność pozyskiwania grantów, opublikowanie artykułu w czasopiśmie z listy Journal Citation Reports,
- finansowanie studiów podyplomowych, kursów, seminariów, udziału w konferencjach dydaktycznych z zakresu pedagogiki służących rozwinięciu kompetencji decydujących o jakości zajęć dydaktycznych,
- finansowanie udziału pracowników w międzynarodowych konferencjach naukowych, programie Erasmus+, stażach zagranicznych,
- prowadzenie działalności wydawniczej i umożliwienie pracownikom bezpłatnych publikacji,
- zachęcanie pracowników do składania wniosków o granty NCN,
- dofinansowywanie wydania monografii profesorskich lub habilitacyjnych oraz przygotowywania wniosków do Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów i in.

O skuteczności działań w zakresie rozwoju i doskonalenia kadr świadczy zakończenie w latach 2010-2017 - 29 postępowań pracowników Wydziału o nadanie stopnia doktora, 13 postępowań habilitacyjnych i jedno postępowanie w sprawie nadania tytułu naukowego oraz utrzymujący się na wysokim poziomie w ostatnich latach wskaźnik aktywności naukowej pracowników, ich zaangażowanie w sprawy organizacyjne.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Kadra prowadząca zajęcia na kierunku *ekonomia* posiada znaczący dorobek naukowy w obszarze nauk społecznych, dziedzinie nauk ekonomicznych, dyscyplinach ekonomia, finanse i nauki o zarządzaniu. Dorobek ten jest publikowany w postaci monografii, podręczników, artykułów w czasopismach o zasięgu krajowym i międzynarodowym. Działalność naukowa pracowników jest ściśle związana z ich indywidualnym rozwojem, ale również z procesem dydaktycznym prowadzonym na kierunku *ekonomia*. Tematyka badań jest powiązana z treściami kształcenia zarówno w zakresie przedmiotów kierunkowych, jak i specjalizacyjnych. Kadra reprezentuje też bardzo dobrze przygotowanie do prowadzenia różnych form zajęć dydaktycznych, w tym także metodą e-learningu i w języku angielskim.

Wszystkie wymagania minimum kadrowego dla studiów I i II stopnia są spełnione, z dużą nadwyżką osób. Obsada zajęć jest prawidłowa, przestrzegana jest zasada zgodności między dorobkiem naukowym pracowników a zakresem merytorycznym przedmiotu. Proces doskonalenia kwalifikacji naukowych i dydaktycznych kadry uwzględnia ocenę okresową,

hospitacje, ankiety studenckie i system motywacyjny. Władze Wydziału stosują wiele skutecznych form i sposobów motywowania kadry do rozwoju naukowego i dydaktycznego.

Dobre praktyki

1. Wymóg poparcia co najmniej dwoma publikacjami zgłoszenia tematu wykładu do wyboru.
2. Przyznawania nagród za publikacje w czasopismach z I.F.
3. Przyznawanie w ocenach okresowych punktów za opublikowanie artykułu lub monografii wspólnie ze studentem.

Zalecenia

Brak

Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Współpraca z interesariuszami i otoczeniem społeczno-gospodarczym w obszarze kształcenia jest jednym z priorytetów władz Wydziału. Dobrze rozwinięta współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym skutkuje nie tylko lepszym dopasowaniem oferty edukacyjnej do zapotrzebowania rynku pracy, ale również ułatwia przepływ wiedzy i innowacji pomiędzy Wydziałem, a rynkiem pracy i gospodarką. Interesariuszami zewnętrznymi są: członkowie Rady Menedżerów Biznesu i Administracji, absolwenci, pracodawcy, w tym przedstawiciele urzędów, instytucji oraz prywatnych przedsiębiorców, członkowie organizacji i stowarzyszeń zawodowych, przedstawiciele władz lokalnych i inni partnerzy społeczni. Interesariusze zewnętrzni pełnią funkcję doradcą i opiniodawczą.

Celem współpracy z interesariuszami są: wsparcie władz wydziału w zakresie opracowania koncepcji kształcenia, budowanie i zacieśnianie wzajemnych relacji, wymiana informacji, wiedzy między Wydziałem oraz otoczeniem społeczno-gospodarczym, w szczególności dla potrzeb lokalnego rynku pracy, wzrost zasobów wiedzy praktycznej pracowników naukowo-dydaktycznych, studentów oraz przekazywania tej wiedzy otoczeniu, rozwijanie przedsiębiorczych zachowań zarówno wśród studentów, jak i pracowników naukowo-dydaktycznych.

Zakres współpracy władz Wydziału z interesariuszami dotyczy opracowania efektów kształcenia, w szczególności w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych, a także planów i programów studiów, opracowania i modyfikowania metod i form weryfikacji efektów kształcenia, wypracowanie mechanizmów warunkujących zapewnianie bądź doskonalenie jakości kształcenia, wypracowanie zasad organizacji praktyk studenckich, analizy potrzeb rynku pracy i oceny sytuacji zawodowej absolwentów.

W ramach dotychczasowej współpracy z interesariuszami wypracowano dwie podstawowe formy: bezpośredni udział interesariuszy w procesie tworzenia, dokonywania zmian, uzgadniania i precyzowania wszelkich elementów związanych z kształtowaniem programu kształcenia poprzez uczestnictwo w dyskusjach problemowych i konsultacjach, indywidualne spotkania i konsultacje przedstawiciela Wydziału z przedstawicielem otoczenia.

Rada Wydziału Ekonomii, Zarządzania i Turystyki w dniu 21 września 2012 roku powołała Radę Menedżerów Biznesu i Administracji. W skład Rady wchodzi wskazani przez Dziekana, przedstawiciele Wydziału, oraz zaproszeni przedstawiciele pracodawców i otoczenia społeczno-gospodarczego. Rada Menedżerów Biznesu i Administracji: wspiera współpracę Wydziału z otoczeniem społeczno-gospodarczym w zakresie prowadzenia badań naukowych

i prac rozwojowych na rzecz podmiotów gospodarczych, uczestniczy w ewaluacji i doskonaleniu jakości programów kształcenia w celu ich dostosowania do potrzeb rynku pracy, uczestniczy w realizacji procesu dydaktycznego, w tym warsztatów zastosowań ekonomicznych. 27 członków Rady Menedżerów Biznesu i Administracji czynnie uczestniczy w projektowaniu i doskonaleniu programów kształcenia, a także oferuje studentom i doktorantom dostęp do praktyk studenckich, laboratoriów przemysłowych, stypendiów, staży itp.

Wśród istotnych działań prowadzonych w zakresie współpracy Wydziału z otoczeniem społeczno-gospodarczym należy wymienić również: umowy podpisywane z organizacjami, umowa o współpracy z Bankiem PKO BP SA.

Spotkanie Zespołu oceniającego z przedstawicielami i przedstawicielkami Rady Menedżerów Biznesu i Administracji, wszyscy to absolwenci i absolwentki Wydziału, odbyło się w sobotę 10 czerwca w g. 13:30-14:30. Zwracano uwagę na to, że współpraca z Wydziałem jest prowadzona od kilkunastu lat, jest ożywiona i skuteczna (np. zmieniły się specjalności). Wskazywano na nieprzygotowanie studentów do rynku pracy (zderzenie z praktyką) ale równocześnie na to, że w konsekwencji oferowanych staży jedna z absolwentek osiągnęła stanowisko kierownicze (przedsiębiorstwo farmaceutyczne). Zwracano uwagę na to, że Wydział rozwija kompetencje pracowników przedsiębiorstw poprzez szkolenia i studia podyplomowe oraz udział pracowników w sponsorowanych przez przedsiębiorstwo konferencjach naukowych (Wodociągi Miejskie). Wskazywano na współprowadzenie praktyków zajęć z przedmiotu Statystyka opisowa i wspólne opracowanie Banku Danych Lokalnych oraz – przy współpracy z uczelnią ze Słowacji - statystyk transgranicznych (Urząd Statystyczny, Oddział w Jeleniej Górze); deklarowano chęć prowadzenia wykładów przez przedstawicieli firm („wniosek kredytowy”, Bank PKO), przywoływano udane przykłady staży: odbywający je studenci zbudowali od podstaw Dział budżetowania i controllingu (Miejskie Wodociągi). Podkreślano, iż niewielka liczba miejsc oferowanych na staże wiąże się z chęcią zapewnienia studentom właściwej opieki (Urząd Statystyczny, Oddział w Jeleniej Górze).

Podczas spotkania z ZO PKA studenci kierunku *ekonomia* wyrazili pozytywną opinię dotyczącą współpracy z otoczeniem gospodarczym. Wskazali, iż obejmuje ona zarówno współpracę obejmującą badania naukowe jak również aspekty związane z kształceniem. Jako przykłady wymienili m.in. konsultacje prowadzone z Radą Menadżerów Biznesu i Administracji, programy praktyk i staży studenckich, współpracę w ramach Studenckiej Firmy Konsultingowej oraz Giełdy Pomysłów. Działalność w ramach dwóch ostatnich wymienionych przedsięwzięć obejmowała odpowiednio przygotowanie analiz przez studentów na potrzeby podmiotów gospodarczych oraz wyłonienie przez przedstawicieli otoczenia społeczno – gospodarczego najbardziej innowacyjnych i atrakcyjnych przedsięwzięć zgłoszonych przez studentów. Ponadto studenci wyrazili pozytywną opinię w zakresie współpracy ze szkołami średnimi w regionie, m.in. poprzez organizowanie Dni Otwartych Wydziału, wizyty przedstawicieli Jednostki w placówkach oświatowych. Należą do nich redakcje, wydawnictwa, instytucje kultury, muzea, placówki oświatowe. Studenci wyrazili pozytywną opinię dotyczącą możliwości nawiązywania współpracy pomiędzy studentami a podmiotami społeczno – gospodarczymi, a także włączaniu ich w przedsięwzięcia realizowane pomiędzy otoczeniem gospodarczym a Wydziałem

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Współpraca z interesariuszami i otoczeniem społeczno-gospodarczym w obszarze kształcenia jest jednym z priorytetów władz Wydziału. Dobrze rozwinięta współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym skutkuje nie tylko lepszym dopasowaniem oferty edukacyjnej do

zapotrzebowania rynku pracy, ale również ułatwia przepływ wiedzy i innowacji pomiędzy Wydziałem, a rynkiem pracy i gospodarką.

Interesariuszami zewnętrznymi są: członkowie Rady Menedżerów Biznesu i Administracji, absolwenci, pracodawcy, w tym przedstawiciele urzędów, instytucji oraz prywatnych przedsiębiorców, członkowie organizacji i stowarzyszeń zawodowych, przedstawiciele władz lokalnych i inni partnerzy społeczni. Interesariusze zewnętrzni pełnią funkcję doradczą i opiniodawczą.

Dobre praktyki

- Nawiązywanie współpracy pomiędzy studentami a podmiotami otoczenia społeczno – gospodarczego;
- Przygotowywanie analiz przez studentów na potrzeby podmiotów gospodarczych;
- Ścisła współpraca ze szkołami ponadgimnazjalnymi w regionie.

Zalecenia

brak

Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Działania Wydziału na rzecz umiędzynarodowienia są spójne ze Strategią internacjonalizacji Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu.

Wydział prowadzi współpracę z licznymi jednostkami i instytucjami naukowymi w kraju jak i poza jego granicami. Współpraca ta przejawia się licznymi wyjazdami konferencyjnymi, współautorskimi publikacjami, realizowanymi projektami oraz wykładami prowadzonymi na uczelniach partnerskich. Przykładem wspólnie realizowanych przedsięwzięć o charakterze naukowo-badawczym są m.in. projekty realizowane we współpracy z Brandenburgskim Uniwersytetem Technicznym w Chociebużu (Brandenburg University of Technology Cottbus), Tarnopolskim Narodowym Uniwersytetem Ekonomicznym w Tarnopolu, Norwegian School of Economics (NHH), Staatliche Studienakademie Bautzen, Berufsakademie Sachsen, Uniwersytetem Jana Ewangelisty Purkyniego w Usti nad Łabą, Internationales Begegnungszentrum St. Marienthal (IBZ), DBU, Instytutem Leibniza w Hannoverze.

Wydział współpracuje także z uczelniami zagranicznymi w ramach programu Erasmus + oraz w ramach umów bilateralnych. Studenci Wydziału mają możliwość organizowania i współorganizowania oraz uczestniczenia w Międzynarodowych studenckich konferencjach i sympozjach naukowych, do których zaliczyć można, m.in. sympozja: Polsko-Słowackie studenckie sympozjum naukowe nt. „Kształtowanie konkurencyjności regionów turystycznych w zjednoczonej Europie”, Polsko-Czeskie studenckie sympozjum naukowe „Kształtowanie konkurencyjności regionów turystycznych na przykładzie Euroregionu Nysa”, Międzynarodowe sympozjum studenckie nt. *Kvalita podnikatelského prostředí v cestovním ruchu v příhraničních oblastech Euroregionu Nisa-Nysa*).

Wyjazdy na sympozja i konferencje oraz współpraca w ramach wspólnych projektów przyczyniają się do wymiany doświadczeń, prezentowania wyników badań, które później znajdują odzwierciedlenie w publikacjach, z których korzystają studenci przygotowujący prace zaliczeniowe w formie projektów oraz prace dyplomowe – licencjackie i magisterskie. Studenci Wydziału mogą uczestniczyć w wyjazdach zagranicznych i podejmować studia na ponad 100 uczelniach na świecie, z którymi Uniwersytet Ekonomiczny ma podpisane umowy (program Erasmus +). Realizowane są także wyjazdy na studia na Ukrainę oraz do Rosji w oparciu o umowy o współpracy między uczelniami. Dla studentów organizowane są poza tym warsztaty

terenowe (np. Uniwersytet Carlosa w Madrycie). Wszystkie międzynarodowe praktyki studenckie sprzyjają nawiązywaniu kontaktów z zagranicznym środowiskiem studenckim i naukowym i zdobywaniu doświadczenia w innych warunkach. Pracownicy Wydziału biorą także udział w konferencjach ogólnopolskich organizowanych przez wszystkie istotne ekonomiczne ośrodki akademickie w Polsce.

Program studiów realizowany na Wydziale Ekonomii, Zarządzania i Turystyki w Jeleniej Górze sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia już poprzez ofertę lektoratów z języków obcych. Na studiach I stopnia odbywa się to poprzez realizację lektoratów (228 godzin języków obcych na studiach stacjonarnych i 60 godzin na studiach niestacjonarnych), a na II stopniu (30 godz. na studiach stacjonarnych i 15 na studiach niestacjonarnych). Od 2001 roku Studium Języków Obcych posiada uprawnienia do prowadzenia kursów i egzaminów z języka angielskiego LCCI English for Business, a od roku 2002 prowadzenia kursów i egzaminów TELC z języka angielskiego i niemieckiego. Studium Języków Obcych czynnie włącza się w działania mające na celu internacjonalizację procesu dydaktycznego. Wspomaga studentów chcących wyjechać na studia do innych krajów w ramach programu ERASMUS+. Studium Języków Obcych zorganizowało także dla studentów bezpłatną naukę języka japońskiego. Zajęcia są prowadzone przez japońskich wolontariuszy. Zajęcia prowadzone są w języku angielskim, przez co studenci zyskali dodatkową możliwość, nie tylko w zakresie opanowywania umiejętności języka japońskiego, ale i możliwość doskonalenia języka angielskiego należącego do listy przedmiotów obowiązkowych. W zajęciach z języka japońskiego mogą uczestniczyć także uczniowie szkół średnich, które podpisały z Wydziałem umowę o współpracy oraz zainteresowani językiem japońskim mieszkańcy Jeleniej Góry i okolic. Praktyka ta ma służyć nie tylko studentom Wydziału, ale także sprzyjać ma zachęceniu potencjalnych kandydatów do podjęcia studiów na Wydziale.

Podjęmując działania na rzecz umiędzynarodowienia procesu kształcenia, pracownicy naukowo-dydaktyczni i dydaktyczni Wydziału kierują także ofertę kształcenia do studentów zagranicznych. W ramach stwarzania przez Wydział warunków do udziału studentów w krajowych i międzynarodowych programach mobilności, na uwagę zasługuje organizacja procesu kształcenia umożliwiająca wymianę krajową i międzynarodową oraz nawiązywanie kontaktów ze środowiskiem naukowym. Studenci Wydziału mogą uczestniczyć w wyjazdach zagranicznych i podejmować studia na ponad 100 uczelniach na świecie, z którymi Uniwersytet Ekonomiczny ma podpisane umowy (program Erasmus +). Realizowane są także wyjazdy na studia na Ukrainę oraz do Rosji w oparciu o umowy o współpracy między uczelniami.

W ramach Euroregionu Nysa Wydział pozyskał nowego partnera: Akademię Zawodową w Bautzen (Berufsakademie Sachsen Staatliche Studienakademie Bautzen). W ramach tej współpracy w 2015 roku odbyły się międzynarodowe warsztaty z komunikacji międzykulturowej „Cross-Cultural Training”. Aktywnie rozwija się także współpraca z Tarnopolskim Narodowym Uniwersytetem Ekonomicznym (Тернопільський Національний Економічний Університет).

Od ponad 20 lat organizowana jest także anglojęzyczna Konferencja Młodych Naukowców Szkół Wyższych Euroregionu Nysa (International Conference of Young Scientists of the Academic Coordination Centre in the Euroregion Neisse-Nisa-Nysa). Pierwotnie realizowana ona była w formie Seminariów Studenckich. Od 2004 roku zmieniono formułę Konferencji, rozszerzając ją o Seminaria Doktoranckie. Coroczna Konferencja Młodych Naukowców gromadzi wielu uczestników z Polski, Niemiec i Czech. Najlepsze referaty są publikowane w recenzowanej monografii naukowej.

Natomiast zagraniczne praktyki studenckie sprzyjają nawiązywaniu kontaktów z zagranicznym środowiskiem studenckim i naukowym i zdobywaniu doświadczenia w innych warunkach. Pracownicy naukowo-dydaktyczni Wydziału również mogą uczestniczyć w

wymianie międzynarodowej i korzystać z możliwości stwarzanych przez program ERASMUS+.

Studenci wyrazili opinię, iż część z nich angażuje się w te przedsięwzięcia, za przykład podano symposium „Kształtowanie konkurencyjności regionów turystycznych na przykładzie Euroregionu Nysa”. Zwrócili jednak uwagę na problemy z przygotowaniem stosownych dokumentów i uzyskaniem szczegółowych informacji z powodu braku koordynatora odpowiedzialnego za wymianę akademicką na Wydziale oraz utrudnioną komunikacją w tym zakresie z odpowiednimi jednostkami Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Działania Wydziału na rzecz umiędzynarodowienia są spójne ze Strategią internacjonalizacji Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu.

Wydział prowadzi współpracę z licznymi jednostkami i instytucjami naukowymi z zagranicy. Współpraca ta przejawia się licznymi wyjazdami konferencyjnymi, współautorskimi publikacjami, realizowanymi projektami oraz wykładami prowadzonymi na uczelniach partnerskich. Przykładem wspólnie realizowanych przedsięwzięć o charakterze naukowo-badawczym są m.in. projekty realizowane we współpracy z Brandenburgskim Uniwersytetem Technicznym w Chociebużu (Brandenburg University of Technology Cottbus), Tarnopolskim Narodowym Uniwersytetem Ekonomicznym w Tarnopolu, Norwegian School of Economics (NHH), Staatliche Studienakademie Bautzen, Berufsakademie Sachsen, Uniwersytetem Jana Ewangelisty Purkyniego w Usti nad Łabą, Internationales Begegnungszentrum St. Marienthal (IBZ), DBU, Instytutem Leibniza w Hannoverze.

Studenci Wydziału mają możliwość organizowania i współorganizowania oraz uczestniczenia w Międzynarodowych studenckich konferencjach i sympozjach naukowych, do których zaliczyć można, m.in. sympozja: Polsko-Słowackie oraz Polsko-Czeskie studenckie sympozjum naukowe.

Wydział współpracuje także z uczelniami zagranicznymi w ramach programu Erasmus + oraz w ramach umów bilateralnych.

Zalecenia

- Powołanie koordynatora odpowiedzialnego za międzynarodowe wymiany studenckie na Wydziale w Jeleniej Górze;
- Zintensyfikowanie działań związanych ze studencką wymianą zagraniczną.

Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia

7.1. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa

7.2. Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne

7.3. Rozwój i doskonalenie infrastruktury

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

7.1.

Wydział Ekonomii, Zarządzania i Turystyki w Jeleniej Górze dysponuje 4 budynkami o łącznej powierzchni 2101 m², w których mieszczą się sale dydaktyczne, laboratoria komputerowe, sala gimnastyczna oraz biblioteka. Wszystkie budynki są położone w niewielkich odległościach względem siebie.

Baza dydaktyczna Wydziału składa się z 7 sal wykładowych, 11 sal ćwiczeniowych, 6 laboratoriów komputerowych, sali gimnastycznej i 3 pomieszczeń biblioteki. Sale dydaktyczne mogą jednorazowo pomieścić 1315 studentów. Zarówno struktura sal według

wielkości, jak i ich wyposażenie dostosowane są do potrzeb dydaktycznych oraz prowadzenia badań naukowych na ocenianym kierunku.

Sale dydaktyczne wyposażone są w dodatkowy sprzęt wspomagający, m. in. projektory multimedialne, ekrany elektryczne lub rzutniki pisma. Dwie sale wyposażone są w tablice interaktywne SmartBoard. Największe sale wykładowe (aula w budynku A może pomieścić 493 osób, aula w budynku H – 235 osób) wyposażone są w nowoczesny elektroniczny system prezentacji obrazu i dźwięku.

Laboratoria i ich wyposażenie odpowiadają liczbie studentów w stopniu niepowodującym trudności organizacyjnych lub technicznych. Laboratoria komputerowe wyposażone są w 108 zestawów komputerowych. Wszystkie komputery mają dostęp do sieci Internet i wyposażone są w systemy operacyjne Windows oraz oprogramowanie specjalistyczne, wspomagające i profilujące proces dydaktyczny. Studenci w ramach zajęć ćwiczeniowych i laboratoryjnych wykonują zadania projektowe, a także poznają zastosowania wielu programów/pakietów komputerowych (np. program R, Statistica, PS Imago, program Prognozy, program Badania operacyjne, El-Dok system, System DISTRICTUS, SAP, program GRETL, program finansowo-księgowy Rewizor GT, program Insert, Microsoft Business Solutions Navision, S4H Hotel & Spa). Oprogramowanie to jest wykorzystywane na zajęciach z przedmiotów Analiza danych, Aplikacje funduszy UE, Badania preferencji, Ekonometria, Rachunkowość informatyczna, Badania operacyjne, e-administracja, Prognozowanie procesów gospodarczych, Systemy informatyczne w zarządzaniu przedsiębiorstwem turystycznym.

Studenci i pracownicy Wydziału mają zapewniony swobodny dostęp do komputerów (także poza zajęciami) i sieci Internet. W sieci pracują serwery poczty, DNS, DHCP, baz danych i aplikacji WEB. W holu dwóch budynków znajduje się 8 ogólnodostępnych zestawów komputerowych. Wszystkie budynki wyposażone są w sieć WiFi. Trzy budynki dydaktyczne Wydziału są wyposażone w windy przystosowane dla osób niepełnosprawnych i toalety. Osoby niepełnosprawne mają zapewniony dostęp do regałów biblioteki, w czytelni znajduje się specjalistyczny sprzęt (specjalna klawiatura, myszka, lupa).

Studenci w czasie spotkania z ZO PKA wyrazili opinię, iż baza dydaktyczno – naukowa Wydziału Ekonomii, Zarządzania i Turystyki stwarza warunki do uzyskania zakładanych efektów kształcenia oraz pełne możliwości w zakresie prowadzenia badań naukowych. Wyposażenie sal dydaktycznych w ich opinii jest zadowalające. Zwrócono uwagę na wyposażenie większości sal w sprzęt audiowizualny, tablice interaktywne a także na szereg komputerowych programów specjalistycznych, związanych z ocenianym kierunkiem. Są to m.in. Gretl, pakiet Microsoft Office, Prognozy, Insert, Microsoft Business Solutions Navision. Należy jednak zwrócić uwagę na fakt, iż niektóre pakiety oprogramowania są jedynie w wersji demonstracyjnej, co w pewien sposób ogranicza ich pełne wykorzystanie do celów dydaktycznych. Przedstawiciele kół naukowych mają możliwość wykorzystywania z dostępnej bazy infrastrukturalnej wydziału do realizowanych przez siebie prac. Ponadto studenci z Wirtualnej Studenckiej Firmy Konsultingowej mają do dyspozycji własną salę wyposażoną w sprzęt komputerowy, drukujący, meble biurowe oraz artykuły biurowe. Na terenie uczelni działa bezprzewodowa sieć internetowa. Ponadto funkcjonują też stacjonarne stanowiska komputerowe z wolnym dostępem oraz przestrzeń do wypoczynku. Wyrażono pozytywną opinię dotyczącą dostosowania przestrzeni do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz wyposażeniem sal dydaktycznych. Dotyczy to w szczególności windy, podjazdów, barier i poręczy dla osób niepełnosprawnych oraz węzłów sanitarnych.

7.2.

Biblioteka Wydziału zajmuje powierzchnię 622 m². W jej skład wychodzi wypożyczalnia, Czytelnia Ogólna, Czytelnia Czasopism, Punkt Informacji Naukowej i dwa pomieszczenia biurowe. Stan zasobów drukowanych biblioteki zwiększał się w latach 2013-

2016 o ok. 2000 woluminów książek rocznie, osiągając 67 191 woluminów, malała liczba zarejestrowanych czytelników oraz liczba wypożyczeń i udostępnień. W stałej prenumeracie Biblioteki znajduje się 130 czasopism krajowych i 8 zagranicznych, w tym wszystkie ważne tytuły czasopism ekonomicznych. Zasoby elektroniczne Biblioteki obejmują 94 bazy online oferujące dostęp do pełnych tekstów książek polskich i zagranicznych, 21 tysięcy czasopism takich wydawców, jak: Elsevier, Wiley, Oxford University Press czy Springer oraz danych ekonomicznych i statystycznych np. OECD Journal, Passport, EMIS Intelligence, EBSCO, Amadeus, Web of Science.

W Czytelniach znajdują się 53 stanowiska dla czytelników oraz 5 komputerów, kserograf, skaner. Zarówno w Czytelni Ogólnej, jak i Czytelni Czasopism jest wolny dostęp do zbiorów rozlokowanych tematycznie książek (głównie podręczników, skryptów) oraz czasopism.

Wizyta w Bibliotece pozwoliła stwierdzić, że studenci mają zapewniony dostęp do literatury wskazanej w sylabusach oraz bogatego i sukcesywnie wzbogacanego o nowe tytuły księgozbioru z dziedziny nauk ekonomicznych i społecznych. Mają też dostęp on-line do licznych czasopism z dziedziny nauk ekonomicznych. W e-zbiorach jest także Repozytorium WIR, w którym znajdują się opisy ponad 1930 publikacji pracowników Wydziału (artykułów, książek, rozdziałów w książkach) prace doktorskie i habilitacyjne oraz wydawane czasopisma. Pracownicy Biblioteki opracowali i aktualizują na bieżąco Kartotekę Euroregionu, która obejmuje głównie piśmiennictwo dotyczące Euroregionu Nysa, polityki regionalnej i współpracy transgranicznej. Obecnie w bazie zgromadzono 1140 materiałów dostępnych w Punkcie Informacji Naukowej.

Zbiory biblioteczne udostępniane są w pełnym zakresie wszystkim pracownikom, studentom, doktorantom i słuchaczom studiów podyplomowych; w ograniczonym zakresie (tylko na miejscu) mogą z nich korzystać osoby z zewnątrz. Zasoby Bibliotek, drukowane i on-line, dobrze wspomagają realizację zakładanych efektów kształcenia na kierunku ekonomia oraz prowadzenie badań naukowych. Zbiory umożliwiają zdobywanie pogłębionej wiedzy ekonomicznej, a także umiejętności prowadzenia badań naukowych.

Biblioteka w pełni realizuje swoją misję poprzez gromadzenie, przetwarzanie, udostępnianie różnych źródeł informacji niezbędnych dla pracowników oraz studentów.

Studenci kierunku ekonomia uczestniczący w spotkaniu z ZO PKA wyrazili pozytywną opinię o bibliotece oraz czytelni, mieszczących się w jednym z budynków wydziału. Pozytywnie odnieśli się szczególnie do dostępności pozycji literaturowych zawartych w sylabusach przedmiotów. Nie zgłaszano uwag związanych z godzinami pracy biblioteki oraz zasadami wypożyczeń. Ponadto wyrazili pozytywną opinię o możliwości zwrotu książek, gdy biblioteka jest nieczynna, a także możliwości zamówienia pozycji z magazynu przez internet. Studentom udostępnione są także stanowiska komputerowe z dostępem do sieci internet. W czytelni znajduje się także stanowisko komputerowe dla osób niepełnosprawnych oraz czytelnia czasopism. Ponadto studenci mają możliwość korzystania z zasobów elektronicznych biblioteki.

7.3.

Infrastruktura dydaktyczna jest poddawana ocenie przez studentów, doktorantów, pracowników, słuchaczy studiów podyplomowych. W anonimowej ankiecie oceniają oni ilość i wyposażenie techniczne sal dydaktycznych, jakość sprzętu, czystość i estetykę sal, dostępność parkingu, bazę sportową. Badania te dostarczają informacji odnośnie do potrzeby modernizacji i odnawiania bazy. Przed każdym semestrem prowadzony jest przegląd sprzętu w salach dydaktycznych. Na bieżąco o sprawność techniczną urządzeń i zainstalowanego oprogramowania dbają pracownicy Sekcji Obsługi Ośrodka Komputerowego. Do nich pracownicy Wydziału zgłaszają też dostrzeżone usterki i uwagi dotyczące działania sprzętu.

Wydział dba o rozwój i doskonalenie infrastruktury dydaktycznej. Świadczy o tym dokonany w 2016 r. zakup nowych zestawów komputerowych do dwóch laboratoriów, nowoczesnego serwera DELL, który obsługuje platformę edukacyjną Moodle, strony internetowe Katedr oraz program MAK Biblioteki.

Pracownicy Biblioteki na bieżąco monitorują rynek wydawniczy i dokonują zakupów. Zbiory drukowane i on-line wzrastają. Raz w roku przy sporządzaniu sylabusów sprawdzana jest ilość podręczników i skryptów i dokonywane są zakupy wydawnictw w formie drukowanej i elektronicznej dostosowane do aktualnych potrzeb kształcenia studentów. Kilka razy w roku udostępniane są wersje tekstowe baz naukowych i zbierane opinie czytelników na ich temat.

Studenci uczestniczący w spotkaniu z ZO PKA nie zgłaszali szczególnych potrzeb infrastrukturalnych, ponieważ wszelkie kwestie w tym zakresie omawiane są z władzami jednostki podczas spotkań z Wydziałową Radą Studentów. Wydział prowadzi ocenę stanu infrastruktury i bazy dydaktycznej poprzez ankiety wypełniane przez studentów. Ponadto istotną rolę odgrywają ww. spotkania przedstawicieli Jednostki ze studentami. W ramach tych działań podjęto m.in. doposażenie domu studenckiego w sprzęt AGD, naprawę oświetlenia przed budynkiem Wydziału.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Wydział zapewnia właściwą bazę do prowadzenia kształcenia i badań naukowych na kierunku *ekonomia*. Liczba, struktura, wyposażenie sal dydaktycznych i laboratoriów komputerowych w pełni zabezpieczają potrzeby procesu dydaktycznego. Nowoczesny sprzęt i oprogramowanie specjalistyczne pozwalają na kształcenie umiejętności studentów w zakresie jego wykorzystywania. Biblioteka zapewnia studentom dostęp do literatury wskazanej w sylabusach i niezbędnej do prowadzenia badań i pisania prac dyplomowych. Zbiory biblioteki, tradycyjne i on-line, są sukcesywnie zwiększane.

Dobre praktyki

Dostęp do bezprzewodowego Internetu.

Zalecenia

Zaleca się zwiększenie dostępności infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych, m.in. poprzez oznaczenie sal za pomocą alfabetu Brajla, wprowadzenie oznaczeń na Wydziale z uwzględnieniem potrzeb osób słabowidzących i niedowidzących.

Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia

- 8.1. Skuteczność systemu opieki i wspierania oraz motywowania studentów do osiągnięcia efektów kształcenia
- 8.2. Rozwój i doskonalenie systemu wspierania oraz motywowania studentów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

8.1.

W czasie spotkania z ZO PKA, studenci kierunku ekonomia, przedstawiciele kół naukowych i Samorządu Studenckiego, pozytywnie odnieśli się do udzielanego wsparcia przez władze Wydziału. Za szczególną formę wsparcia wskazano utworzenie Wydziałowej Rady Studentów, która jest nieformalnym ciałem doradczym, w skład którego wchodzi studenci przedstawiciele Samorządu Studenckiego, kół naukowych, Rady Mieszkańców Domu Studenckiego, reprezentant Akademickiego Związku Sportowego, osób niepełnosprawnych i studiów stacjonarnych. Podkreślono, że comiesięczne spotkania tej Rady z władzami Wydziału umożliwia bieżące rozwiązywanie problemów, podejmowanie inicjatyw i zgłaszanie

sugestii. Za przykład zrealizowanych w ten sposób działań podano omówienie wyników ankiet studenckich, konsultacje planów i programów studiów, naprawę oświetlenia przed jednym z budynków wyposażenie w sprzęt AGD domu studenckiego, informowanie o bieżących działaniach władz Jednostki, Samorządu Studenckiego i kół naukowych itp. Ponadto pozytywnie odniesiono się do dostępności nauczycieli akademickich na konsultacjach, wsparcia merytorycznego przedstawicielom kół naukowych oraz współpracy z otoczeniem społeczno - gospodarczym. Studenci kierunku ekonomia odbywają część zajęć w formie e – learningu i blended learningu, ponadto mają możliwość otrzymywania materiałów dydaktycznych od prowadzących na platformie MOODLE lub na skrzynkę poczty elektronicznej. Wyrażono także pozytywną opinię o sylabusach jako formie wsparcia procesu dydaktycznego, które są dla dostępne dla studentów poprzez platformę USOS oraz PSSOR.

Studenci kierunku ekonomia obecni na spotkaniu z ZO PKA wyrazili pozytywną opinię o funkcjonującej na Wydziale Wirtualnej Studenckiej Firmie Konsultingowej, która jest prowadzona wyłącznie przez studentów w formie spółki z o.o. W to przedsięwzięcie zaangażowane jest blisko 30 studentów, którzy mają do dyspozycji pomieszczenie ze sprzętem komputerowym, wyposażeniem biurowym, ponadto wsparcia merytorycznego w tej kwestii udzielają nauczyciele akademicy. Firma prowadzi szeroki zakres analiz, w tym także na zlecenie podmiotów gospodarczych, przyjmuje także na praktyki uczniów szkół średnich. Studenci szczególnie podkreślili w tym przypadku możliwość praktycznego poznania procesów rynkowych oraz sprawdzenia swoich umiejętności przedsiębiorczych.

Wydział dla studentów uruchomił platformę internetową Mobilne Obserwatorium Ekonomiczne (MOE), która stanowi społecznościowy portal wspierający wszechstronny rozwój studenta z wykorzystaniem innowacyjnych metod kształcenia. Na platformie znajdują się moduły skupiające się na aspektach teoretyczno – informacyjnych, praktycznych, współpracy gospodarczej i kształtowaniu kariery studenta. Zamieszczane są m.in. dobre praktyki, paradoksy ekonomiczne, artykuły wybitnych ekonomistów, najlepsze prace studentów, dane o świecie i najbliższym otoczeniu, ranking grup specjalnościowych według ocen itp. Studenci uczestniczący w spotkaniu z ZO PKA pozytywnie odnieśli się do tej platformy, wskazując że jest ona uzupełnieniem treści przekazywanych na zajęciach.

Indywidualny plan studiów oraz indywidualna organizacja studiów umożliwiają studentom dostosowanie procesu kształcenia i toku studiów do indywidualnych potrzeb. Informacje o możliwości i warunkach korzystania z tych form wsparcia zawarte są w Regulaminie Studiów. Z uzyskanych od studentów informacji, wynika, iż niektóre osoby korzystają z IOS, m.in. studenci odbywający staże w podmiotach gospodarczych. Studenci mieli także informacje o zasadach i warunkach ubiegania się o Indywidualny Plan Studiów. Ponadto studenci mogą odbyć jeden semestr studiów w innym polskim uniwersytecie ekonomicznym

w ramach programu Most. W czasie spotkania z ZO PKA wyrażono opinię, iż powszechnie wiadomo o tym programie wymian, jednak nie wskazano żadnego przypadku odbycia tej formy mobilności studenckiej.

Studenci ocenianego kierunku mają możliwość uzyskania wsparcia materialnego w formie stypendium socjalnego, stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych, stypendium rektora dla najlepszych studentów oraz zapomogi, a także stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Studenci uczestniczący w spotkaniu z ZO PKA oraz przedstawiciele kół naukowych pozytywnie ocenili motywacyjny charakter stypendium rektora, zwrócili jednak uwagę na stosunkowo wysokie progi uprawniające do pobierania tego świadczenia. System przydzielania świadczeń pomocy materialnej jest w opinii studentów transparentny i przejrzysty. Szczegółowych informacji zasięgają oni w Samorządzie Studenckim lub w Dziekanacie. Studenci potrafili przedstawić procedurę przydzielania stypendiów, sposób odwoływania od decyzji.

Przedstawiciele studenckich kół naukowych pozytywnie odnieśli się do wspierania studenckiego ruchu naukowego ze strony władz Wydziału. Ponadto pozytywnie odniesiono się do możliwości sfinansowania działalności studenckiego ruchu naukowego przez jednostkę, a także do wsparcia merytorycznego ze strony nauczycieli akademickich i opiekunów kół.

Studenci ocenianego kierunku mogą liczyć na wsparcie w zakresie międzynarodowych jak i krajowych wymian studenckich, jednak jest ono niewystarczające z uwagi na brak wydziałowego koordynatora ds. wymiany studenckiej, co w pewien sposób ogranicza możliwości mobilności studenckiej. Studenci kierunku ekonomia otrzymują wsparcie w procesie przygotowania bądź realizacji badań naukowych głównie poprzez przygotowanie pracy dyplomowej, pracę w kołach naukowych lub udział w pracach badawczych. Studenci w czasie spotkania z ZO PKA pozytywnie odnieśli się do włączania studentów w realizację badań naukowych.

Studenci obecni na spotkaniu z ZO PKA pozytywnie ocenili zarówno wsparcie udzielane im w procesie rekrutacji na studia I jak i II stopnia, jak i w procesie dyplomowania. Znaczną część informacji w zakresie obu tych kwestii czerpali oni ze strony internetowej Uczelni i Wydziału. Studenci swoje uwagi wyrażają głównie w ankietach oceniających odbyty kurs z danego przedmiotu/modułu. Ponadto mogą oni zgłaszać swoje wątpliwości do przedstawicieli Samorządu Studenckiego oraz poprzez Wydziałową Radę Studentów.

Proces kształcenia i obsługę studentów wspierają system USOS oraz platformy MOODLE, PSSOR i *Zapisy*. Studenci w czasie spotkania z ZO PKA wyrazili opinię, iż systemy te spełniają ich oczekiwania zarówno w zakresie obsługi administracyjnej jak i wsparcia dydaktycznego. Studenci ocenianego kierunku, posiadający orzeczenie o niepełnosprawności mają możliwość uzyskania wsparcia Pełnomocnika Rektora ds. Osób Niepełnosprawnych, którego zadaniem jest definiowanie potrzeb osób z niepełnosprawnościami, organizowanie form wsparcia oraz propozycje dostosowania procesu kształcenia do takich osób.

Studenci kierunku ekonomia korzystają z usług Biura Karier głównie w zakresie poszukiwania praktyk (programowych i ponadprogramowych), staży oraz ofert pracy. Ponadto mogą oni korzystać m.in. z doradztwa zawodowego, mentoringu, katalogu pracodawców, Targów Pracy organizowanych lub współorganizowanych przez BK. Studenci uczestniczący w spotkaniu z ZO PKA pozytywnie odnieśli się do działalności Biura, zaznaczając, że wielu z nich korzysta z ofert i przedsięwzięć BK. Studenci ocenianego kierunku mają możliwość aplikowania o płatne staże w przedsiębiorstwach w ramach projektu *Staż na start*, ponadto mogą odbyć bezpłatne szkolenia stacjonarne i e-learningowe, brać udział w seminariach z przedstawicielami biznesu, w ramach projektu *Kuźnia Kadr*. Studenci uczestniczący w spotkaniu z ZO PKA pozytywnie odnieśli się do obu realizowanych przedsięwzięć, podkreślając głównie ich aspekt praktyczny. Studenci ocenianego kierunku, uczestniczący w spotkaniu z ZO PKA jak również przedstawiciele Samorządu Studenckiego pozytywnie ocenili stan i warunki socjalne w Domach Studenckich Uczelni. Ponadto przedstawiciele Samorządu Studenckiego wyrazili pozytywną opinię dotyczącą przekazywania informacji i współpracy pomiędzy władzami Wydziału a Samorządem Studenckim i organizacjami studenckimi.

8.2

Zdaniem studentów uczestniczących w spotkaniu ZO PKA, głównym mechanizmem motywującym do nauki i rozwoju jest stypendium rektora dla najlepszych studentów, możliwość ubiegania się o płatne praktyki i staże oraz zdobywanie kontaktów i doświadczenia w relacjach z otoczeniem społeczno - gospodarczym. Studenci w sposób szczególnie doceniają możliwość wpływania na proces kształcenia poprzez częste spotkania władz Jednostki z Wydziałową Radą Studentów, ponadto pozytywnie odnieśli się do możliwości korzystania z

projektów organizowanych na Wydziale, takich jak Wirtualna Studencka Firma Konsultingowa, Mobilne Obserwatorium Ekonomiczne, Staż na start, Kuźnia kadr

System opieki studentów w procesie kształcenia jest procedowany i poddawany ewaluacji w ramach wydziałowego systemu zapewnienia jakości kształcenia. W szczególności system ten obejmuje proces ankietyzacji nauczycieli akademickich, infrastrukturę i administrację. Ponadto analizowany jest przez organy kolegialne, w których zasiadają przedstawiciele studentów. Ich udział w doskonaleniu procesu kształcenia poprzez wyrażanie opinii i zgłaszanie propozycji ukierunkowuje działania na podejście skoncentrowane na studenta. Przykładem rozwoju systemu opieki nad studentami jest uwzględnianie uwag studentów dotyczących szeregu aspektów związanych ze studiowaniem, a które są poddawane dyskusji i analizie w czasie posiedzeń Wydziałowej Rady Studentów.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

System wsparcia studentów kierunku ekonomia na Wydziale Ekonomii, Zarządzania i Turystyki obejmuje szereg działań i procesów mających za zadanie doskonalenie jakości kształcenia w tym aspekcie. Zarówno studenci, przedstawiciele Samorządu Studenckiego oraz kół naukowych wyrazili pozytywną opinię o ustawicznym wsparciu tych grup w czasie studiów. Zdecydowanie mocnymi stronami są włączenie studentów w badania naukowe jak również w działania dotyczące ankietyzacji procesu dydaktycznego, szerokich konsultacji zmian w planach i programach studiów, umożliwienie studentom nawiązywanie kontaktów z otoczeniem społeczno - gospodarczym. Ponadto studentom w dużym zakresie umożliwia się indywidualizację procesu kształcenia m.in. poprzez przyznawania Indywidualnej Organizacji Studiów osobom odbywającym staże, możliwość zaliczenia odbytego wcześniej zatrudnienia w poczet praktyk. Duże znaczenie przypisuje się zaznajomienie studentów z efektami kształcenia i metodami ich weryfikacji.

Dobre praktyki

- Wykorzystanie platform internetowych do obsługi administracyjnej oraz realizacji procesów dydaktycznych;
- Możliwość wzięcia udziału przez studentów w programach dokształcających, szkoleniowych i stażowych;
- Prowadzenie przez studentów Wirtualnej Studenckiej Firmy Konsultingowej;
- Rozwiązywanie bieżących problemów i spraw zgłaszanych przez Wydziałową Radę Studentów.

Zalecenia

brak

8. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny

Zalecenie	Charakterystyka działań doskonalących oraz ocena ich skuteczności
Uzupełnienie składu RW o studentów do wymagań określonych w ustawie (20%)	Uzupełniono skład RW o studentów w liczbie 20% wymaganych w przepisach ustawy
Dokonanie korekty w zasadach rekrutacji na studia II stopnia dla studentów po kierunkach odległych programowo	Uzupełniono zapis w zasadach rekrutacji na studia II stopnia dla kandydatów studiów nieekonomicznych wprowadzający zajęcia wyrównawcze z przedmiotów

	ekonomicznych
Korekta w zasadach ustalania punktów ECTS (nierównomierne rozłożenie tych punktów w semestrach)	Wprowadzono zasady przedzielania punktów ECTS zgodnie z wymogami ustawowymi
Usprawnienie funkcjonowania biblioteki	Wprowadzono nowe zasady organizacji pracy biblioteki
Zwiększenie praktycznych aspektów procesu kształcenia	Wprowadzono w realizacji poszczególnych przedmiotów studia przypadku
Doskonalenia zasad pisania prac dyplomowych i organizacji egzaminu dyplomowego, w tym m. in. m. in. skorygowanie systemu zapisów na seminaria dyplomowe, wdrożenie zasad monitorowania tematów prac dyplomowych do ocenianego kierunku, zmiany w składzie komisji egzaminacyjnej (udział samodzielnego nauczyciela akademickiego) oraz w ocenie pracy dyplomowej (udział samodzielnego nauczyciela akademickiego)	Udoskonalono zasady pisania prac dyplomowych i organizacji egzaminu dyplomowego, poprzez m. in. zapisy drogą elektroniczną na seminaria dyplomowe, wprowadzono zasady monitorowania tematów prac dyplomowych (wrodzono stosowną procedurę w tym zakresie), zapewniono udział samodzielnego nauczyciela w składzie komisji egzaminacyjnej oraz procesie oceny pracy dyplomowej
Brak prac projektowych, zwiększenie liczby egzaminów ustnych	Zwiększono udział projektów oraz liczbę egzaminów ustnych z przedmiotów
Korekta sylabusów	Wprowadzono jednolity wzór sylabusu dla wszystkich przedmiotów
Prowadzenie kształcenia w ZOD na studiach II stopnia	Zlikwidowano kształcenie na studiach II stopnia poza siedzibą Wydziału
Zwiększenie udziału studentów w procesie ankietyzacji, opiniowanie planów studiów i programów kształcenia przez studentów	Proces ankietyzacji jest aktualnie prowadzony poprzez system USOWWeb, co zwiększyło udział studentów w tym procesie, zapewniono udział studentów w procesie opiniowania planów studiów i programów kształcenia